

ชื่องานวิจัย	คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ผู้วิจัย	นายไชยา เกษารัตน์ นางสาวบุณิกา จันท์เกตุ
คณะ	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ปี	2559

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับคุณธรรม จริยธรรม และเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 200 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และสุ่มอย่างง่าย แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 20 ข้อคำถาม มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.903 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติไคสแควร์ (χ^2) ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับเพศ อายุ และเกรดเฉลี่ยปัจจุบัน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับระดับชั้นปี พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เลขที่	114/660
วันที่	- 6 ส.ค. 2561
เลขที่เอกสาร	370.11A

Research Title	Virtue and Morality of Students of Public Administration Program of Songkhla Rajabhat University
Researcher	Mr. Chaiya Kesarat Miss Bunika Chanked
Faculty	Humanities and Social Sciences
Year	2016

Abstract

The purposes of this study were to examine levels of virtue and morality and to analyze the relationship between the virtue and morality of students of Public Administration Program of Songkhla Rajabhat University and their personal factors. The samples for study were 200 students of Public Administration Program of Songkhla Rajabhat University. The 5-rating scale questionnaires, including 20 questions, were used to collect data. The questionnaires were tested for reliability before using (Cronbach's alpha was 0.903). The questionnaires were filled out by 200 respondents, which were selected by stratified sampling and simple random sampling procedures. The data collected were computed and analyzed via frequency, percentage, mean, standard deviation, and chi-square (χ^2). The result of the study revealed that the levels of the virtue and morality of students of Public Administration Program of Songkhla Rajabhat University was at the high level. In addition, in terms of the analysis, there was no statistically significant relationship between the virtue and morality of students of Public Administration Program of Songkhla Rajabhat University and gender, age, and grad. However, the relationship between the virtue and morality of students of Public Administration Program of Songkhla Rajabhat University and the class level was statistically significant at the .01 level.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาจากคณะกรรมการประจำหลักสูตรรัฐ
ประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้ศึกษาและทำวิจัย
เกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งในด้านการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารหลักสูตรไป
ในทางที่ดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ผู้สนับสนุน
ทุนการวิจัย ซึ่งได้เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้พัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถในการทำวิจัย เพื่อ
ประโยชน์ของนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตต่อไป

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบรรพคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และ
ประสบการณ์อันมีค่า รวมถึงกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีส่วนสนับสนุนให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไป
ด้วยดี

นายไชยา เกษารัตน์
นางสาวบุณิกา จันทรเกตุ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรม และจริยธรรม	7
คุณธรรม และจริยธรรมกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	19
คุณธรรม และจริยธรรมกับการจัดการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	36
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4	ผลการวิจัย	39
	ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	39
	ตอนที่ 2 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	41
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล	45
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	48
	สรุป	49
	อภิปรายผล	51
	ข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม		58
ภาคผนวก		63
	ภาคผนวก ก แบบสอบถามสำหรับการวิจัย	64
	ภาคผนวก ข กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	69
	ภาคผนวก ค หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา: หมวด 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และการประเมินผล	90
ประวัติผู้วิจัย		97

สารบัญญัตินี้

ตาราง	หน้า
3.1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา	33
3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษา	35
3.3 ช่วงค่าเฉลี่ยเพื่อวัดระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	37
4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	40
4.2 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวม	41
4.3 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักใน คุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต	42
4.4 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม	43
4.5 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและ จรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ	44
4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับเพศ	45
4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับอายุ	46
4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับระดับชั้นปี	46
4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับเกรดเฉลี่ยปัจจุบัน	47

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
2.1 พัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์ (Piaget)	14
2.2 กระบวนการการเกิดเจตคติและการพัฒนาทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ของบุคคล ตามกลุ่มแนวคิดจิตพิสัย	15
2.3 กระบวนการปรับพฤติกรรมโดยใช้ตัวเสริมแรง	16
2.4 แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดสังคมวิทยา	18

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ดำเนินการสอนในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภายใต้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ตลอดระยะเวลาในการเปิดหลักสูตร ได้มีการติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมที่มีความเป็นพลวัตอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้การศึกษาในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น การให้ท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบาย มีอิสระการใช้หรือควบคุมทรัพยากรต่าง ๆ ของท้องถิ่นเอง ดังนั้นการให้ท้องถิ่นมีความพร้อมทั้งในด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมาภิบาล มีสำนึกในส่วนรวมหรือมีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานของบุคลากรภาครัฐหรือแม้กระทั่งบุคลากรที่ไม่ได้อยู่ในองค์กรภาครัฐแต่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กรหรือประโยชน์ของสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญ (โปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์, 2555)

นอกจากนี้ การจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จำเป็นต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า “มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558” ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในระดับปริญญาตรีอย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรมและวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่นและเข้าใจโลก เป็นต้น 2) ด้านความรู้ มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนัก รู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับหลักสูตรวิชาชีพ 3) ด้านทักษะทางปัญญา สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม

และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถศึกษา และทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้า สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิดังกล่าว ที่กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้านข้างต้น ซึ่งหนึ่งในห้าด้านนั้นคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ที่บัณฑิตต้องมีความสามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรมและวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น ความมีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าว บัณฑิตทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งถือเป็นนักบริหารงานภาครัฐในอนาคตจำเป็นต้องมี และถูกระบุไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556 - พ.ศ. 2561) ที่ระบุไว้ว่า เจ้าหน้าที่รัฐต้องมีความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ เนื่องจากปัญหาทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญในระดับประเทศที่สั่งสมมาเป็นเวลานาน ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญในเรื่องการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ต้องมีการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการลดความสูญเสียของภาครัฐในระยะยาว และสร้างความเชื่อถือไว้วางใจของประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2556) จากประเด็นดังกล่าว โปรแกรมนิเทศรัฐประศาสนศาสตร์ ได้ให้ความสำคัญต่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะในด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งได้กำหนดไว้ในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล ซึ่งได้ระบุลงไปในทุกรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้าน ซึ่งกำหนดด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่ให้ผู้เรียนจะต้องเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม รวมถึงมีความรับผิดชอบต่อความเป็นนักบริหารงานภาครัฐ ดังที่โกลด์สมิท และเอกเกอสต์ (2552) กล่าวว่า นักบริหารงานภาครัฐจะต้องเป็นผู้สร้างคุณค่าสาธารณะ (Public value) ต้องยึด “เป้าประสงค์สาธารณะ” เป็นหลัก ตลอดจนต้องมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาสังคมได้ มีความรับผิดชอบต่อและมีวินัยในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับไชยา เกษารัตน์ (2559) ที่อธิบายว่า นักบริหารงานภาครัฐต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน สามารถนำการเปลี่ยนแปลงไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จได้

จากปรากฏการณ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าประเด็นด้านการมีคุณธรรม จริยธรรมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐหรือผู้บริหารงานภาครัฐ หรือผู้ที่ศึกษาในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีความสำคัญยิ่ง เพราะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อันจะทำให้ทราบถึง

ระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของ นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งเป็นผลมา จากการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งจะทำให้หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตได้มีการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อ ตอบสนององค์การและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาเรื่อง คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลา ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อวัดระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลา
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา ทั้งหมด 415 คน โดยผู้วิจัยทำการเลือกขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรการคำนวณของยามานะ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 200 ตัวอย่าง

2. ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี และเกรดเฉลี่ย

ตัวแปรตาม คือ คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

3. ขอบเขตเนื้อหา

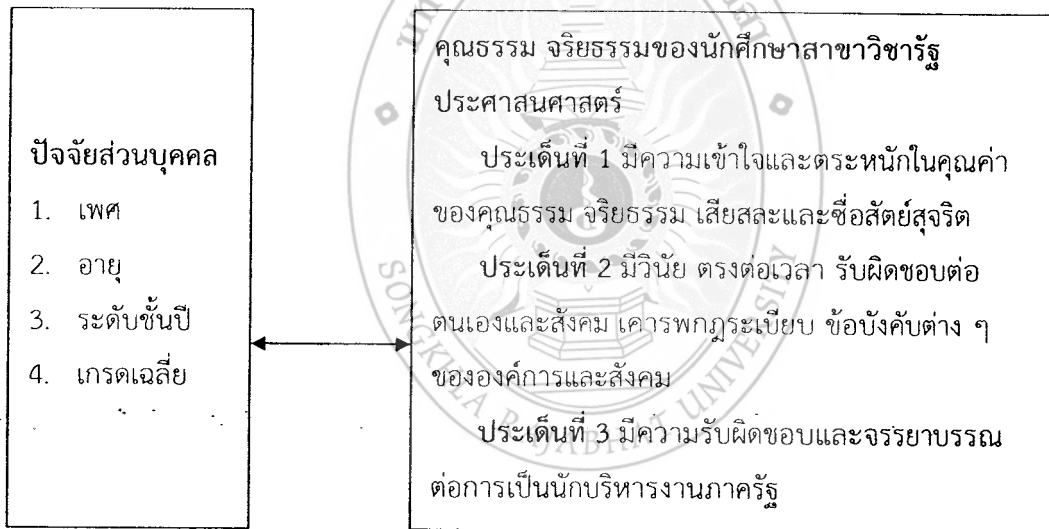
การศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลาเป็นการศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ และการจัดการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้กำหนดไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต ประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม และประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ

4. ขอบเขตระยะเวลา

ดำเนินการศึกษาวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาใน 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต ประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม และประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ

ประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม และจริยธรรม การเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต ตลอดจนจิตวิญญาณของรัฐประศาสนศาสตร์ ของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 ภาคปกติ ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม หมายถึง การที่นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 ภาคปกติ ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น การเข้าเรียนตรงตามเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย ตลอดจนการได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยครบตามกำหนด การได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมภายนอกมหาวิทยาลัย ความมีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

ประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ หมายถึง การรู้และเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ สามารถรับผิดชอบต่ออาชีพ ความเป็นนักบริหารงานภาครัฐได้ สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ ตลอดจนพัฒนาตนเองนำไปสู่การปฏิบัติงานเพื่องานสาธารณะได้ และสามารถค้นคว้าหาความรู้ และวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ ของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 ภาคปกติ ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 ภาคปกติ ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาสามารถจัดรูปแบบกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมให้แก่นักศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้
2. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนององค์การและสังคมต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยรวบรวมมาจากหนังสือ เอกสาร ตำรา ตลอดจนบทความทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถนำมาจัดหมวดหมู่เพื่อประกอบการศึกษาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม
2. คุณธรรมและจริยธรรมกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
3. คุณธรรม จริยธรรมกับการจัดการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

1.1 ความหมายของคุณธรรม (Virtue) และจริยธรรม (Morality)

คุณธรรมและจริยธรรมเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน มีความเกี่ยวเนื่องและซ้อนทับกันอยู่ และมักจะใช้ควบคู่กันไปจนทำให้เกิดความเข้าใจโดยทั่วไปว่าเป็นคำที่มีความหมายเดียวกัน ในความหมายแล้วความแตกต่างของคำ 2 คำนี้อยู่ที่คุณธรรมจะค่อนข้างนามธรรม เป็นความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ในจิตใจ และเน้นคุณประโยชน์ที่เกิดขึ้น เช่น ความโอบอ้อมอารี อยากร่วมผู้อื่น ความใจเย็น เป็นต้น ส่วนจริยธรรมมองเห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนกว่า เป็นพฤติกรรมที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตา และเน้นในสิ่งที่เหนือกว่าคุณประโยชน์ เช่น การเป็นสุภาพชน การมีสัมมาคารวะต่อผู้สูงกว่า ความรู้สึกและการแสดงออกของการกระทำจึงเป็นตัวกำหนดว่าเป็นคุณธรรมหรือจริยธรรม ซึ่งขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้กระทำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544) คำว่า “คุณธรรม” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Virtue” ส่วนคำว่า “จริยธรรม” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Morality” ดังนั้นคำสองคำนี้จึงใช้แทนกันไม่ได้ นักปรัชญา นักจิตวิทยา นักการศึกษา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายของคำสองคำนี้ไว้ดังต่อไปนี้

1.1.1 ความหมายของคุณธรรม (Virtue)

“คุณธรรม” เป็นคำประสมของคำว่า “คุณ” และ “ธรรม” คำว่า “คุณ” หมายถึง ประโยชน์ต่อตนเองและประโยชน์ต่อผู้อื่น และคำว่า “ธรรม” หมายถึง สิ่งที่ควรปฏิบัติ ดังนั้น “คุณธรรม” จึงหมายถึง สิ่งที่ปฏิบัติแล้วเกิด (คุณ) ประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2554)

พระราชวรมุนี (2527) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นคุณงามความดี สภาพที่เกื้อกูล และกรรมวิชาการ (2539) ได้ให้ความหมายที่ใกล้เคียงกันว่า คุณธรรมเป็นคุณงามความดี ด้านกาย วาจา ใจ ซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติและสังคมเกิดความสงบสุข อันได้แก่ หลักธรรมในศาสนาต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายที่บัญญัติไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546) ที่ได้ให้ความหมายของคำว่า “คุณธรรม” ไว้ว่าเป็น สภาพคุณงามความดี

กิริติ บุญเจือ (2534) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง ความเคยชินในการประพฤติดี อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีความสอดคล้องกับความหมายที่ลิตดา เสนาวงษ์ (2532) และชัยพร วงศ์วรรณ (2540) ได้ให้ไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง ลักษณะที่ดีงามที่ได้ประพฤติปฏิบัติจนเคยชิน เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม สำหรับสรวง สุทธิเลิศอรุณ (2526) และมลิวลย์ บำรุงการ (2531) ได้อธิบายความหมายของคำว่าคุณธรรมไว้ใกล้เคียงกัน โดยสรุปได้ว่าหมายถึง คุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจมาเป็นเวลานาน โดยอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้และความเคยชิน ซึ่งแสดงออกมาจากการกระทำทางกาย วาจา และใจของแต่ละบุคคล เป็นลักษณะที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อตนเอง และผู้อื่น

เจริญ ไวรวัจนกุล (2531) ได้อธิบายความหมายของคุณธรรมไว้ว่า คือ มโนธรรม อันเป็นสำนักแห่งความดีหรือความดีต่างๆ ที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละคน เกิดจากการไตร่ตรองด้วยเหตุผล จนสามารถตัดสินใจได้ว่า สิ่งใดดีสิ่งใดงามแล้วมุ่งมั่นอยู่กับสิ่งที่ดีงามจนเคยชิน เป็นคนที่มีคุณธรรมเป็นกิจนิสัยและลักษณะนิสัย มีความสอดคล้องกับแนวความคิดของสุวรรณา วชิรปราการสกุล (2533) ที่ได้สรุปความหมายของคุณธรรมไว้ว่า หมายถึง คุณสมบัติที่เกี่ยวกับคุณงามความดีที่เกิดจากการกระทำของบุคคล ที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจโดยมีเป้าหมายว่า เป็นการทำความดีและเป็นพฤติกรรมที่ยอมรับของสังคม

ประภาศรี สีทอ้าไพ (2540) ได้อธิบายความหมายของคุณธรรมว่า หมายถึง หลักธรรมที่สร้างความรู้สึกรับชอบชั่วดีในทางศีลธรรม มีคุณงามความดีภายในจิตใจอยู่ในขั้นสมบูรณ์อันเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขยินดี การกระทำที่ดีย่อมมีผลผลิตของความดีคือ ความชื่นชมยกย่อง การเป็นผู้มีคุณธรรม คือ การปฏิบัติตนอยู่ในกรอบที่ดีงาม

กล่าวโดยสรุป คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคลและรูปแบบการแสดงออกซึ่งคุณค่า ความดีทางศีลธรรม ตามความคิดและมาตรฐานของสังคมอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

1.1.2 ความหมายของจริยธรรม (Morality)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556) ได้ให้ความหมายของคำว่า “จริยธรรม” ไว้ว่า หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติศีลธรรม กฎศีลธรรม ซึ่งตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Ethic” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากคำว่า “Ethos” ในภาษากรีก ซึ่งหมายถึง ข้อกำหนดหรือหลักการประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้องและตรงกับคำในภาษาลาตินว่า “Mores” ซึ่งต่อมากลายเป็นคำว่า “Morality” ในภาษาอังกฤษ และมีความหมาย คล้ายคลึงกับคำว่า “จริยศาสตร์” (Ethics) ในปรัชญา ซึ่งเป็นเรื่องของการค้นหาความจริงเกี่ยวกับคุณค่าของความประพฤติในสังคม ซึ่งถือว่าถูกต้องหรือดีและสิ่งซึ่งถือว่าผิดหรือชั่วไม่ควรประพฤติ แล้วกำหนดเป็นมาตรฐานไว้ (พระยาอนุমানราชธน, 2516 อ้างถึงในขวัญฤดี ขำสอนสัตย์, 2542) และพจนานุกรมของลองแมน (Longman, 2004) ได้อธิบายความหมายของคำว่าจริยธรรมไว้ว่า เป็นความถูกต้องหรือความบริสุทธิ์ของพฤติกรรมของการกระทำสิ่งหนึ่ง

จริยธรรม เป็นคำสมาส จากคำว่า “จริยะ” หรือ “จริยา” กับคำว่า “ธรรม” คำว่า “จริยะ” หมายถึง ความประพฤติหรือกิริยาที่ควรประพฤติ ส่วนคำว่า “ธรรม” มีความหมายหลายอย่าง เช่น คุณความดี หลักคำสอนของศาสนา หลักปฏิบัติ เมื่อนำคำทั้งสองมารวมกันเป็น “จริยธรรม” จึงได้ความหมายตามตัวอักษรว่า “หลักแห่งความประพฤติ” หรือ “แนวทางการประพฤติ” (พระเมธีธรรมมาภรณ์, 2534) ซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับที่วิทย์ วิศเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก (2537) ได้อธิบายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง หลักคำสอนด้วยความประพฤติเป็นหลักสำหรับให้บุคคลยึดถือและปฏิบัติตาม นอกจากนี้ พระราชวรมณี (ประยูทธ์ ปยุตโต) (พระราชวรมณี, 2528 อ้างถึงใน คมกฤษ ใจคำปิ่น, 2544) ได้อธิบายว่า จริยธรรม มาจากคำว่า พรหมจรรย์ซึ่งในพุทธศาสนาหมายถึง มรรค คือ วิธีการปฏิบัติสายกลาง ประกอบองค์ประกอบ 8 ประการ บางครั้งก็เรียกว่า ไตรสิกขา คือ การศึกษา 3 ประการ อันได้แก่ศีล สมาธิปัญญา ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นทางปฏิบัติเพื่อนำมนุษย์ไปสู่จุดมุ่งหมายในชีวิต และพระเมธี ธรรมมาภรณ์ (2534) ได้เสนอทรรศนะว่า จริยธรรมไม่ควรแยกเด็ดขาดจากศีลธรรมแต่ก็มีความหมาย กว้างกว่าศีลธรรม ศีลธรรมเป็นหลักคำสอนศาสนาที่ว่าด้วยความประพฤติชอบ อันวางรากฐานอยู่บนหลักคำสอนของศาสนาปรัชญาและขนบธรรมเนียมประเพณีจริยธรรมจึงเป็นระบบอันมีศีลธรรมเป็นส่วนประกอบสำคัญ บางครั้งมีผู้แย้งว่าจริยธรรมหรือศีลธรรมมุ่งควบคุมความประพฤติทางกายและวาจา ไม่รวมไปถึงทางใจ ศีลธรรมไม่ใช่ศีลและธรรม แต่เป็นธรรมชั้นศีล หมายถึง ความสำรวมกาย วาจาให้เรียบร้อย โดยนัยนี้จริยธรรมทั่วไปจึงมีความหมายแคบกว่าพุทธจริยธรรม ดังที่พระราชวรมณี (ประยูทธ์ ปยุตโต) (2529) กล่าวว่าคำว่า “จริยะ” “จริยา” ตลอดจน “จริยธรรม” มีความหมายกว้างกว่า นั่นคือหมายถึง การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ การยังชีวิตให้เป็นไป การครองชีวิตการใช้ชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิต ในทุกแง่ทุกด้าน ทุกระดับทั้งทางกาย วาจา และใจ แม้แต่การปฏิบัติกรรมฐาน เจริญสมาธิบำเพ็ญสมณะ และเจริญวิปัสสนา ก็รวมอยู่ในคำว่าจริยธรรม

กล่าวโดยสรุป จริยธรรม หมายถึง หลักแห่งความประพฤติ หรือแนวทางการประพฤติ ซึ่งได้กำหนดเป็นมาตรฐานไว้สำหรับให้บุคคลยึดถือและปฏิบัติตาม ซึ่งในทางพุทธศาสนา หมายถึง ทางปฏิบัติเพื่อนำมนุษย์ไปสู่จุดมุ่งหมายในชีวิต

1.2 ประเภทของคุณธรรมและจริยธรรม

สมบุรณ์ ชิตพงษ์ (2544) ได้จำแนกคุณธรรมและจริยธรรมออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) คุณธรรม จริยธรรมสาธารณะ และ 2) คุณธรรม จริยธรรมปัจเจกบุคคล อธิบายได้ดังนี้

1.2.1 คุณธรรม จริยธรรมสาธารณะ คุณธรรม จริยธรรมสาธารณะมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีจริยศาสตร์ว่าด้วยหน้าที่ (Duty Theory) เช่น สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความยุติธรรม จริยศาสตร์ว่าด้วยหน้าที่การส่งเสริมให้เราใช้เหตุผลแสวงหาหลักการหรือกฎจริยธรรมที่ถูกต้องที่มนุษย์พึงยึดถือปฏิบัติร่วมกัน โดยเชื่อว่า “กฎ (หรือระเบียบ) ที่ดี” ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของสังคมที่ดี

1.2.2 คุณธรรม จริยธรรมปัจเจกบุคคล คุณธรรม จริยธรรมปัจเจกบุคคลมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีจริยศาสตร์ว่าด้วยคุณธรรม (Virtue Theory) เช่น ปัญญา ความซื่อสัตย์ ความกล้าหาญ ความมีน้ำใจ ความยุติธรรม ความเมตตากรุณา เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป คุณธรรมและจริยธรรมสามารถแบ่งออกเป็นคุณธรรม จริยธรรมในทางสาธารณะ ซึ่งเป็นหลักการหรือกฎจริยธรรมที่ถูกต้องที่มนุษย์พึงยึดถือปฏิบัติร่วมกัน และคุณธรรม จริยธรรมในทางปัจเจกบุคคล ซึ่งว่าด้วยเรื่องความซื่อสัตย์ ความกล้าหาญ ความมีน้ำใจ ความยุติธรรม ความเมตตากรุณา

1.3 ลักษณะของคุณธรรมและจริยธรรม

สมบุรณ์ ชิตพงษ์ (2544) ได้อธิบายลักษณะของคุณธรรมและจริยธรรมออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) ความรู้เชิงคุณธรรมจริยธรรม 2) ทศนคติเชิงคุณธรรม จริยธรรม 3) เหตุผลเชิงคุณธรรม จริยธรรม และ 4) พฤติกรรมเชิงคุณธรรม จริยธรรม อธิบายได้ดังนี้

1.3.1 ความรู้เชิงคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ในสังคมของตนนั้นถือว่าการกระทำชนิดใดเลว ควรดเว้น ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ปริมาณความรู้เชิงคุณธรรม จริยธรรม หรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมนี้ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล

1.3.2 ทศนคติเชิงคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่าง ๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด ทศนคติเชิง

คุณธรรม จริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น แต่บุคคลบางคนในสถานการณ์ปกติจะมีทัศนคติแตกต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทัศนคติเชิงคุณธรรม จริยธรรม ของบุคคลนั้นมีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิงคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล เพราะทัศนคติเชิงคุณธรรม จริยธรรมนั้น รวมทั้งความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ เข้าด้วยกัน

1.3.3 เหตุผลเชิงคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงพฤติกรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลมีคุณธรรม จริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจจะมีคุณธรรม จริยธรรมที่คล้ายคลึงกันได้เสมอ และบุคคลที่มีการกระทำเหมือนกันอาจมีเหตุผลเบื้องหลังการกระทำและระดับคุณธรรม จริยธรรมที่แตกต่างกันได้ นอกจากนี้การใช้เหตุผลเชิงคุณธรรม จริยธรรมยังมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางด้านอื่น ๆ ของบุคคลด้วย โดยเฉพาะการพัฒนาสติปัญญาและอารมณ์ ตลอดจนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ของบุคคลอีกด้วย

1.3.4 พฤติกรรมเชิงคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรืองดเว้นการแสดงออกพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงคุณธรรม จริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าคุณธรรม จริยธรรมด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะการกระทำในทางที่ดีและเลวของบุคคลนั้นส่งผลโดยตรงต่อความสุขและความทุกข์ของสังคม

กล่าวโดยสรุป คุณธรรมและจริยธรรม มี 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) ความรู้เชิงคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นความรู้ในสังคมของตนที่ว่า การกระทำชนิดใดเลว ควรงดเว้น 2) ทัศนคติเชิงคุณธรรม จริยธรรม เป็นความรู้สึกของบุคคลที่เกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่าง ๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด 3) เหตุผลเชิงคุณธรรม จริยธรรม เป็นการใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง และ 4) พฤติกรรมเชิงคุณธรรม จริยธรรม เป็นการทำที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบหรืองดเว้นการแสดงออกพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์

1.4 ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม

ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี ทำให้ผู้คนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารในด้านต่าง ๆ จากทางสื่อโซเชียลเน็ตเวิร์ค และมีบ่อยครั้งการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คในการกระทำผิดคุณธรรมจริยธรรมต่าง ๆ มากมาย เช่น การเขียนแสดงความคิดเห็นที่กระทบกับคนอื่น การขายบริการทางเพศ หรือแม้แต่การขายสิ่งผิดกฎหมาย ซึ่งปัญหาเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันสังคมไทยหย่อนยานทางด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยได้รวบรวมความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม โดยได้สรุปจากนักวิชาการต่าง ๆ ได้ดังนี้ (ชาญชัย อินทรประวัตติ, 2535; วศิน อินทสระ,

2541; ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2543; อรพินทร์ สันติชัยอนันต์, 2549 อ้างถึงในโกสินทร์ รัชสยาพันธ์, ม.ป.ป.)

1.4.1 คุณธรรมเป็นพื้นฐานการแสดงออกของการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น เป็นสิ่งที่ตั้งามที่ควรปลูกฝังและธำรงรักษา และยังคงผูกพันอยู่กับความสุข คือเป็นเหตุให้พบความสุขและเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการดำเนินกิจกรรมทุกอย่าง จึงควรสร้างสมคุณธรรมเพื่อนำมาซึ่งความเป็นอยู่ที่ดี และความสมบูรณ์ในชีวิต

1.4.2 คุณธรรมเป็นสิ่งที่ผูกพันอยู่กับคนดีและความดี และเป็นสิ่งที่อยู่ในความควบคุมของเราเกี่ยวพันอยู่กับความเคยชินของการประพฤติดี และก่อให้เกิดคุณธรรมอื่น ๆ คือเมื่อฝึกคุณธรรมด้านหนึ่งแล้วจะเกิดคุณธรรมด้านอื่น ๆ ไปด้วย

1.4.3 จริยธรรมเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นอย่างมากในการอยู่ร่วมกันในสังคม สังคมใดประกอบด้วยบุคคลที่มีจริยธรรมสูงจำนวนมาก ย่อมเต็มไปด้วยความสุขและเอื้อต่อการพัฒนา ในทางตรงกันข้ามสังคมใดประกอบด้วยผู้ที่มีจริยธรรมต่ำจำนวนมาก สังคมนั้นจะยุ่งเหยิง รุนแรง และนำไปสู่ความวิบัติได้

1.4.4 จริยธรรมเป็นรากฐานอันสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคงและความสงบสุขของปัจเจกชน สังคมและประเทศชาติอย่างยิ่ง รัฐควรส่งเสริมประชาชนให้มีจริยธรรมเป็นอันดับแรก เพื่อให้เป็นแกนกลางของการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ทั้งเศรษฐกิจ การศึกษา การเมืองการปกครอง ฯลฯ

1.4.5 การพัฒนาบ้านเมือง ต้องพัฒนาจิตใจคนก่อน หรืออย่างน้อยก็ให้พร้อม ๆ ไปด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาวิชาการอื่น ๆ เพราะการพัฒนาที่ไม่มีจริยธรรมเป็นแกนนำนั้นจะสูญเปล่าและเกิดผลเสียเป็นอันมากทำให้บุคคลลุ่มหลงในวัตถุและอบายมุข

1.4.6 การทุจริต คดโกง การเบียดเบียนกันในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นเหตุให้สังคมเสื่อมโทรม มีสาเหตุมาจากการขาดจริยธรรมของคนในสังคม หากยึดเอาจริยธรรมเป็นทางดำเนินชีวิตแล้วการทุจริต คดโกง การเบียดเบียนกันก็จะไม่เกิดขึ้น

1.4.7 จริยธรรมสอนให้เราเลิกดูหมิ่นกดขี่คนจน ให้เอาใจใส่ดูแลเอื้ออาทรต่อผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นบุพการีของชาติ สอนให้เราถ่อมตัวเพื่อเข้าหากันได้ดีกับคนทั้งหลาย และไม่วางโตโอหังอวดดีหรือก้าวร้าวผู้อื่น สอนให้เราลดทิฐิมานะลงให้มาก ๆ เพื่อจะได้มองเห็นสิ่งต่าง ๆ ตามความจริง ไม่หลงสำคัญตัวว่ารู้ดีกว่า มีความสามารถกว่าใคร ผู้นำที่มีจริยธรรมสูงย่อมเป็นที่เคารพกราบไหว้ของทั้งหลายได้อย่างสนิทใจ สังคมที่เจริญมั่นคงต้องมีจริยธรรมเป็นเครื่องรับรองหรือเป็นแกนกลาง

กล่าวโดยสรุป คุณธรรมจริยธรรมเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน ปัญหาของสังคมไทยที่ประสบพบเห็นอยู่ทุกวันนี้เกิดจาก “คน” และมีผลกระทบถึง “คน” การแก้ปัญหาสังคมไทยจึงต้องแก้ด้วย “การพัฒนาคน” เพื่อให้คนมีปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม และมีทักษะในการแก้ปัญหา

ชีวิต เพื่อให้คนมีชีวิตที่ดีงามสามารถใช้ความรู้ และแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติต่อเทคโนโลยีอย่างถูกต้อง สิ่งเหล่านี้จึงเป็นคุณสมบัติของคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม

1.5 แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม โดยได้สรุปออกเป็น 4 แนวคิด ได้แก่ 1) กลุ่มแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางความคิด 2) กลุ่มแนวคิดจิตพิสัย 3) กลุ่มแนวคิดพฤติกรรมนิยม และ 4) กลุ่มแนวคิดสังคมวิทยา อธิบายได้ดังนี้ (เพ็ญแข ประจันปัจฉิม, 2528; งามดาว นินทานนท์, 2534; สุพัตรา สุภาพ, 2537; ศิณภรณ์ หุ้เต็ม, 2552)

1.5.1 กลุ่มแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางความคิด

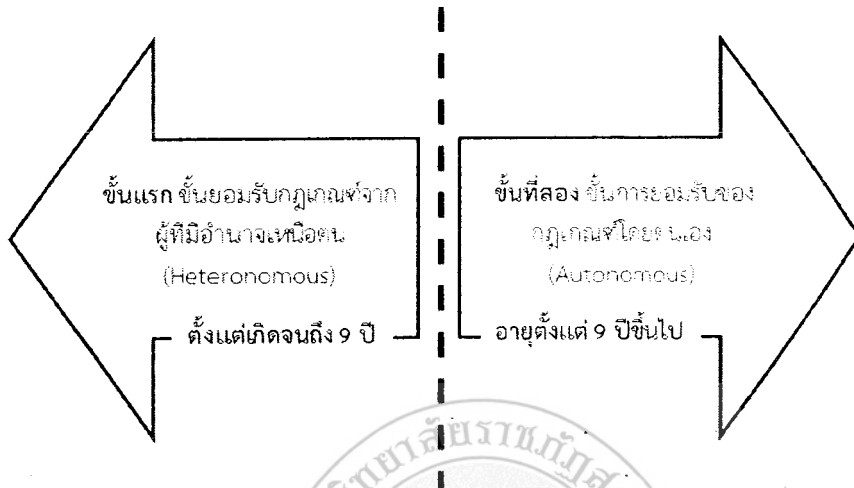
นักทฤษฎีกลุ่มพัฒนาการทางความคิดมีความเชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมมีความเป็นสากล มีโครงสร้างของความคิดเป็นพื้นฐานและประกอบด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรม นอกจากนี้ยังเชื่อว่าจริยธรรมของบุคคลเกิดจากแรงจูงใจเบื้องต้น คือ การได้รับการยอมรับ การรู้ว่าตนเองมีความสามารถ การเคารพและรู้จักตนเองอย่างแท้จริง ส่วนบรรทัดฐานเบื้องต้นทางจริยธรรมของบุคคลนั้น ทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่าเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น ทฤษฎีที่สำคัญในกลุ่มนี้ ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์ โดยเพียเจท์ (Piaget, 1971 อ้างถึงในศิณภรณ์ หุ้เต็ม, 2552) เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์เป็นไปตามขั้น และขึ้นอยู่กับวัย ตลอดจนความฉลาดของบุคคลในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์ และลักษณะต่าง ๆ ของสังคม ตามพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้น โดยขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์ แบ่งเป็น 2 ขั้นใหญ่ ๆ ดังนี้

ขั้นแรก ขั้นยอมรับกฎเกณฑ์จากผู้ที่มีอำนาจเหนือตน (Heteronomous) เริ่มตั้งแต่เกิดจนถึง 9 ปี ในขั้นนี้บุคคลยอมรับกฎเกณฑ์จากผู้ที่มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดา มารดา ครู และบุคคลอื่นที่มีอำนาจมากกว่า และเชื่อว่ากฎระเบียบเป็นสิ่งที่แน่นอนตายตัว ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น ระเบียบ บิดา มารดาและผู้ใหญ่จึงมีอิทธิพลต่อเด็กอย่างชัดเจน

ขั้นที่สอง ขั้นการยอมรับของกฎเกณฑ์โดยตนเอง (Autonomous) อายุตั้งแต่ 9 ปีขึ้นไป ในขั้นนี้บุคคลจะมองสิ่งต่าง ๆ อย่างมีความสัมพันธ์กันมากขึ้นและเชื่อว่ากฎระเบียบต่าง ๆ ไม่ใช่สิ่งที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดสมบูรณ์ แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ถ้าทุกคนยอมรับการเปลี่ยนแปลงนั้น ในขั้นนี้เป็นระยะที่บุคคลเริ่มพัฒนาจริยธรรมขึ้นสู่ความคิดที่เป็นของตนเอง ใช้เหตุผลโดยคำนึงถึงความยุติธรรมและพิจารณาจากผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ

เพียเจท์เชื่อว่าการที่บุคคลจะพัฒนาจากขั้นยอมรับกฎเกณฑ์จากผู้ที่มีอำนาจเหนือตนมายังขั้นการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของกฎเกณฑ์นี้เกิดจากการที่บุคคลได้สัมผัสกับสภาวะรอบตัวที่กว้างขวางขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง การมีบทบาทในกลุ่มเพื่อน ในกลุ่มคนในสังคมประกอบกับ

พัฒนาการทางสติปัญญาและประสบการณ์ของตนเอง การวิเคราะห์ปรากฏการณ์ต่าง ๆ จนในที่สุดบุคคลก็จะได้ข้อสรุปต่าง ๆ ที่เป็นหลักการในใจของตนเอง ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวคิดของเพียเจท์ ได้ดังภาพ 2.1

ภาพ 2.1 พัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์ (Piaget)

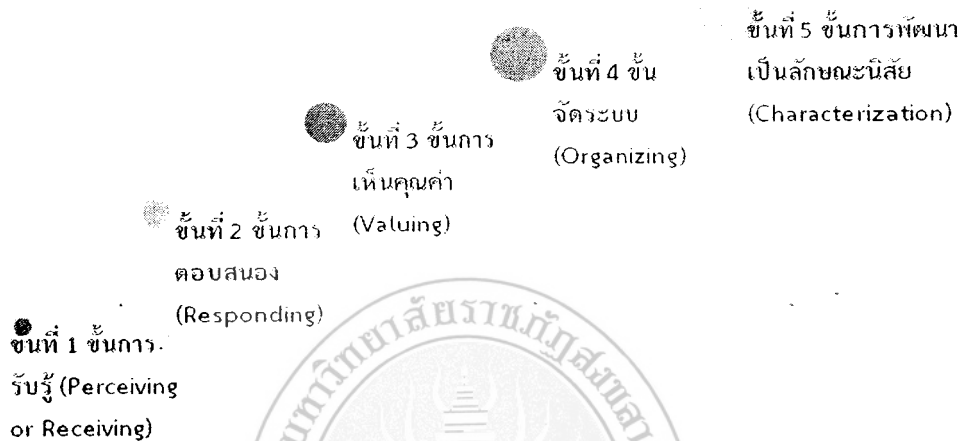
1.5.2 กลุ่มแนวคิดจิตพิสัย

นักคิดกลุ่มจิตพิสัยมุ่งอธิบายพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล โดยมองว่ามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับระดับคุณภาพของการเรียนรู้ทางด้านจิตใจ (Affective Domain) ซึ่งแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญในกลุ่มนี้คือ ทฤษฎีจำแนกระดับคุณภาพของการเรียนรู้ด้านจิตใจ จุดเน้นสำคัญของทฤษฎีนี้ เชื่อว่าการเรียนรู้ด้านจิตใจจะครอบคลุมความสนใจ เจตคติ ค่านิยม ลักษณะนิสัยของบุคคล และเชื่อว่าการเกิดเจตคติและการพัฒนาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลมีขั้นตอนสำคัญดังนี้

- ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ (Perceiving or Receiving)
- ขั้นที่ 2 ขั้นการตอบสนอง (Responding)
- ขั้นที่ 3 ขั้นการเห็นคุณค่า (Valuing)
- ขั้นที่ 4 ขั้นจัดระบบ (Organizing)
- ขั้นที่ 5 ขั้นการพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย (Characterization)

จากแนวคิดจิตพิสัย จะเห็นได้ว่าในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลนั้น สิ่งสำคัญที่จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลก็คือ การเรียนรู้ด้านจิตใจของบุคคลนั้นโดยแนวทางในการพัฒนาจะมีลักษณะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป เริ่มจากการให้บุคคลมีโอกาสรับรู้และสนใจในเรื่องที่จะปลูกฝัง มีโอกาสในการตอบสนองต่อสิ่งที่สนใจ เห็นคุณค่าของสิ่งที่ปฏิบัติและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ และท้ายที่สุดก็คือการพัฒนาเป็น

ลักษณะนิสัย ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปกระบวนการการเกิดเจตคติและการพัฒนาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล ตามกลุ่มแนวคิดจิตพิสัย ได้ดังภาพ 2.2

ภาพ 2.2 กระบวนการการเกิดเจตคติและการพัฒนาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล ตามกลุ่มแนวคิดจิตพิสัย

1.5.3 กลุ่มแนวคิดพฤติกรรมนิยม

นักคิดกลุ่มพฤติกรรมนิยมเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและจะแปรเปลี่ยนไปตามผลที่ได้รับจากการกระทำที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมนั้น ซึ่งผลจากการกระทำนั้นมีอยู่ 2 ประเภท ได้แก่ ผลประเภทเสริมแรง ซึ่งทำให้พฤติกรรมนั้นมีอัตราเพิ่มขึ้น และผลประเภทถูกลงโทษ ซึ่งทำให้พฤติกรรมนั้นมีอัตราลดลงหรือหมดไป สำหรับวิธีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมนั้น พบว่า สามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลได้ด้วยกระบวนการปรับพฤติกรรมโดยใช้ตัวเสริมแรง หรือตัวลงโทษเป็นเครื่องมือในการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงปรารถนา และลดหรือขจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา ตามขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

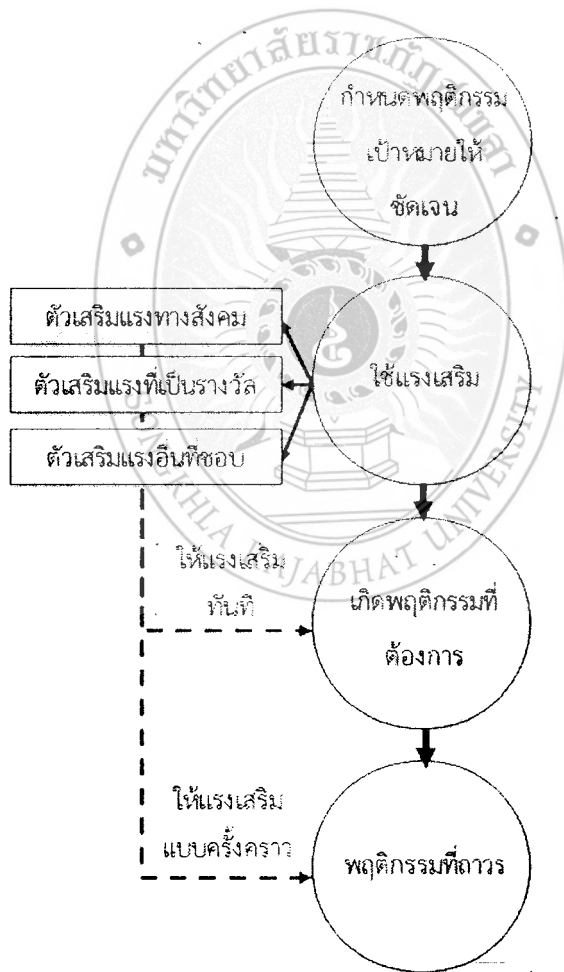
1) บ่งชี้หรือกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายให้ชัดเจน และมีลักษณะเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้

2) ใช้แรงเสริมที่เหมาะสมและถูกหลักการโดยตัวเสริมแรงที่นำมาใช้อาจเป็นตัวเสริมแรงทางสังคม เช่น การให้คำชมเชย ยกย่อง ให้ความสนใจ ให้เกียรติ เป็นต้น หรืออาจเป็นตัวเสริมแรงที่เป็นรางวัล สิ่งของ ที่สามารถนำมาแลกกับสิ่งของที่ผู้ปรับพฤติกรรมต้องการ หรืออาจจะให้

แรงเสริมโดยการให้ทำกิจกรรมอื่นที่ชอบ ทั้งนี้การเสริมแรงที่ใช้ต้องเหมาะสมกับอายุของผู้รับการปรับพฤติกรรม

3) ติดตามสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการปรับพฤติกรรม เมื่อมีพฤติกรรมที่ต้องการเกิดขึ้น ควรให้แรงเสริมทันทีในช่วงแรก ๆ ของการปรับพฤติกรรม แต่เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งแล้วการให้แรงเสริมควรจะเปลี่ยนเป็นแบบครั้งคราวเพื่อให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่อย่างถาวร

จากแนวคิดพฤติกรรมนิยมจะเห็นได้ว่า ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลนั้นต้องกำหนดพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่จะพัฒนาให้ชัดเจนสามารถวัดและสังเกตได้โดยวิธีการสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลตามแนวคิดนี้ คือ การปรับพฤติกรรมที่อาศัยตัวเสริมแรงหรือตัวลงโทษเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปกระบวนการปรับพฤติกรรมโดยใช้ตัวเสริมแรง ได้ดังภาพ 2.3

ภาพ 2.3 กระบวนการปรับพฤติกรรมโดยใช้ตัวเสริมแรง

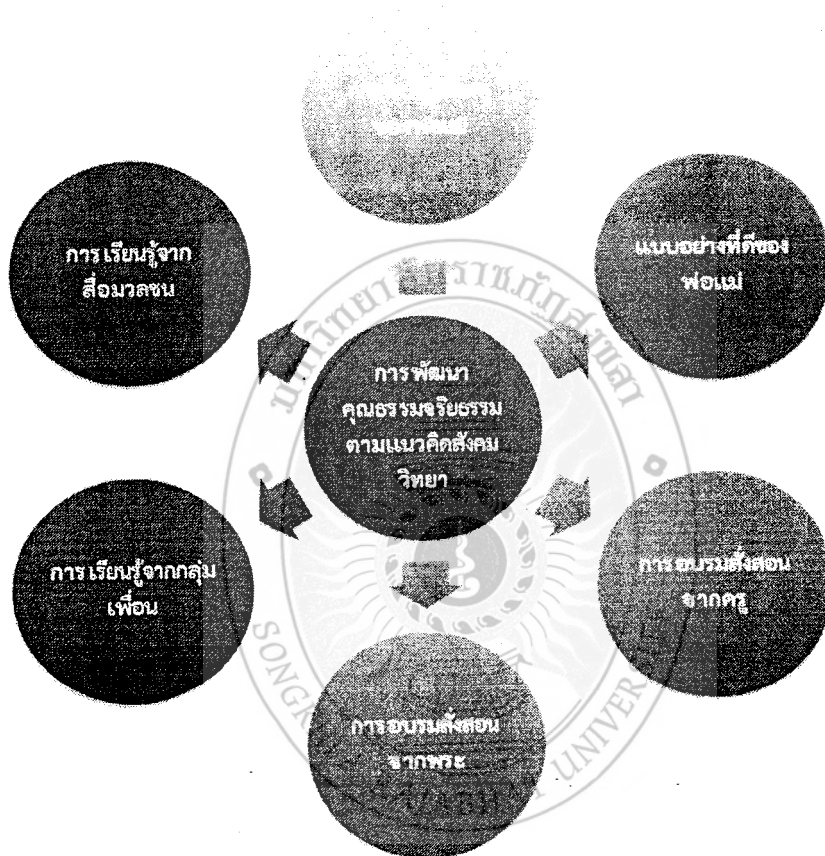

1.5.4 กลุ่มแนวคิดสังคมวิทยา

แนวคิดสังคมวิทยาเป็นแนวคิดที่เน้นการศึกษากระบวนการปฏิสังสรรค์ และแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในกลุ่มองค์การและสังคม ซึ่งตามแนวคิดนี้มองว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของบุคคลนั้นเกิดขึ้นได้โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพื่อการปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐาน จารีตประเพณี ขนบธรรมเนียมและการประพฤติปฏิบัติต่าง ๆ จากการเรียนรู้นั้นทำให้บุคคลมีพฤติกรรมบุคลิกภาพ ค่านิยมเจตคติ แรงจูงใจที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมในสังคมของตน รวมทั้งได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ ซึ่งกระบวนการขัดเกลาทางสังคมนี้จะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของมนุษย์ ตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการขัดเกลาทางสังคมให้กับบุคคลได้แก่ พ่อ แม่ ครู เพื่อน พระ และสื่อมวลชน สำหรับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดสังคมวิทยา สามารถทำได้หลายวิธีสรุปได้ต่อไปนี้

- 1) การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ เป็นการบอกกล่าวอย่างชัดเจนถึงสิ่งที่ควรและไม่ควรกระทำซึ่งวิธีนี้ถือว่าเป็นวิธีที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาโครงสร้างทางบุคลิกภาพและการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ของบุคคล
- 2) การเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ เป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่รู้ตัว กล่าวคือบุคคลจะเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของพ่อแม่และซึมซับเข้าไปในจิตใจจนหล่อหลอมมาเป็นบุคลิกภาพของบุคคล
- 3) การอบรมสั่งสอนจากครู เป็นการชี้แนะแนวทางหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนดำเนินเข้าสู่ปัญญา ครูถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่รับช่วงต่อจากพ่อแม่เป็นผู้ที่มีอิทธิพลในการหล่อหลอมขัดเกลาลักษณะนิสัยของนักเรียนและมีบทบาทในการเป็นตัวแบบให้แก่นักเรียนในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ
- 4) การอบรมสั่งสอนจากพระ เป็นการช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยอาศัยหลัก คำสอนและการจัดกิจกรรมทางศาสนา
- 5) การเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน เป็นการพัฒนาและสร้างอัตมโนภาพแห่งตนที่แตกต่างจาก พ่อแม่ และครู เป็นการเปิดโอกาสที่สำคัญในการฝึกหัดทักษะในการสมาคมบทบาทของบุคคลและให้ บุคคลได้เรียนรู้บทบาท และค่านิยมทางสังคมที่ผู้ใหญ่ไม่ต้องการสอน
- 6) การเรียนรู้จากสื่อมวลชน เป็นการให้ตัวแบบที่สำคัญที่จะช่วยให้บุคคลสามารถรับรู้ ในสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและสิ่งที่จะต้องพัฒนาเพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าแนวคิดสังคมวิทยาเชื่อว่ากระบวนการทางสังคมเป็นกระบวนการสำคัญทำให้บุคคลได้เรียนรู้การอยู่รวมกับผู้อื่น โดยบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการขัดเกลาทางสังคมได้แก่ พ่อ แม่ ครู เพื่อน พระ และสื่อมวลชน ซึ่งในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของบุคคลตามแนวคิดนี้จึงเชื่อว่าเกิดมาจากการที่บุคคลได้รับการขัดเกลาทางสังคมผ่านตัวแทนทางสังคมที่สำคัญ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดสังคมวิทยา ได้ดังภาพ 2.4

ภาพ 2.4 แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดสังคมวิทยา

กล่าวโดยสรุป แนวคิดที่เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมหลัก ๆ แบ่งออกเป็น 4 แนวคิด ได้แก่ 1) กลุ่มแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางความคิด มีความเชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมมีความเป็นสากล มีโครงสร้างของความคิดเป็นพื้นฐานและประกอบด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรม 2) กลุ่มแนวคิดจิตพิสัย มีความเชื่อว่าการเรียนรู้ด้านจิตใจจะครอบคลุมความสนใจ เจตคติ ค่านิยม ลักษณะนิสัยของบุคคล 3) กลุ่มแนวคิดพฤติกรรมนิยม มีความเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลที่เกิดขึ้นจาก

การได้ ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและจะแปรเปลี่ยนไปตามผลที่ได้รับจากการกระทำที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมนั้น และ 4) กลุ่มแนวคิดสังคมวิทยา ซึ่งเน้นการศึกษากระบวนการปฏิสังสรรค์ และแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในกลุ่มองค์การและสังคม ซึ่งตามแนวคิดนี้ มองว่าการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลนั้นเกิดขึ้นได้โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization)

2. คุณธรรม และจริยธรรมกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

2.1 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ในปีพ.ศ. 2558 กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558 ลงวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรตลอดจนจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558 ฉบับนี้ได้กำหนดลักษณะของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ให้มีเนื้อหาสาระครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารประเทศเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งรวมถึงการสร้างตระหนักรู้ถึงปรัชญาการเมือง บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารและให้บริการภาครัฐ นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐทั้งในระดับชาติ ภูมิภาคและท้องถิ่น รวมทั้งเน้นแนวคิดและกระบวนการต่าง ๆ ในการบริหารงานภาครัฐ ในแง่ของการผลิตบัณฑิตนั้นพบว่าในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มุ่งเน้นการสร้างพหุวิทยาการเพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาได้มีความรู้ ปัญหา และทักษะในการประกอบวิชาชีพในหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและให้บริการของรัฐในด้านต่างๆ ดังนั้น คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558 จึงต้องเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมตลอดจนมีความรู้และความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อประกอบวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และเป็นธรรม

2.2 คุณธรรม และจริยธรรมกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดประเด็นเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม ให้เป็นส่วนหนึ่งของคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มาตรฐานผลการเรียนรู้ เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา และการประเมินผลการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

2.2.1 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ในข้อที่ 4.1 ระบุว่า บัณฑิตในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม และสามารถปรับวิถีชีวิตภายใต้ความขัดแย้งทางค่านิยม รวมทั้งมีการพัฒนานิสัย และการปฏิบัติตามศีลธรรม

2.2.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้

จากการกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ดังที่กล่าวมาในข้างต้น ส่งผลทำให้หลักสูตรวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อให้ได้มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 อย่างน้อย 5 ด้านได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Ethics and Moral) มาตรฐานการเรียนรู้ด้านความรู้ (Knowledge) มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) ในแง่ของความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Ethics and Moral) นั้นเป็นไปตามข้อ 5.1 ซึ่งวางแนวทางให้หลักสูตรวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการผลิตที่มีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนานิสัยและความประพฤติบนพื้นฐานของการมีคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม นอกจากนี้ บัณฑิตต้องสามารถปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมพื้นฐานและความรู้สึกของผู้อื่นได้

2.2.3 เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดให้หลักสูตรวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยเนื้อหาสาระสำคัญรวมทั้งสิ้น 5 องค์ความรู้ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ดังต่อไปนี้

2.2.3.1 กลุ่มองค์ความรู้ด้านองค์การและการจัดการ (Organization and Management) เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับองค์การไม่ว่าจะเป็นการเกิดขึ้นขององค์การ รูปแบบ โครงสร้าง สายการบังคับบัญชาขององค์การ ทั้งองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์การที่ไม่ใช่ทั้งภาครัฐและเอกชน การออกแบบองค์การ ทั้งนี้ กลุ่มวิชานี้ยังครอบคลุมถึงการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ ในองค์การการพัฒนาองค์การ เทคนิคและการบริหารจัดการภาครัฐ การบริหารงานพัสดุ การบริหาร จัดการคุณภาพ การจัดการความรู้และองค์การแห่งการเรียนรู้ การควบคุมและตรวจสอบภายในการบริหารความเสี่ยง ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมและนวัตกรรมการบริหารจัดการ เป็นต้น ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มองค์ความรู้ด้านองค์การและการจัดการกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่ากลุ่มวิชาดังกล่าวมุ่งส่งเสริมการบริหารจัดการภาครัฐให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม ทำให้ลดความเสี่ยงภายในองค์การ ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงานภาครัฐ ซึ่งเป็น การสร้างค่านิยมด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหาร ภายในองค์การต่อไป

2.2.3.2 กลุ่มองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ (Public Policy) เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ การกำหนดทางเลือก สาธารณะ การศึกษาและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะด้านต่าง ๆ การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ การวิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ของโครงการสาธารณะ การจัดทำโครงการสาธารณะ การวางแผน และการบริหารโครงการสาธารณะ และการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบโครงการสาธารณะ เป็นต้น ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่ากลุ่มวิชาดังกล่าวทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงธรรมชาติและกระบวนการใน การกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจเลือกนโยบายสาธารณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชน และสังคมมากที่สุด จึงจะเป็นการปลุกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตระหนักถึงผลประโยชน์ ที่จะเกิดแก่สาธารณะมากขึ้น

2.2.3.3 กลุ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ การบริหาร จัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ การบริหารค่าจ้างเงินเดือน และประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการบริหารผลการปฏิบัติงาน การบริหาร จัดการสวัสดิการ นันทนาการและพนักงานสัมพันธ์ กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐ และการจัดการความขัดแย้งในองค์การ ทั้งนี้ องค์การหมายรวมทั้งองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน หรือ องค์การที่ไม่ใช่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในแง่ของความสัมพันธระหว่างกลุ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่ากลุ่มวิชาดังกล่าวมุ่งเน้นการวางแผน บริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ ซึ่งรวมถึงการให้รางวัลและการลงโทษที่เป็นธรรม การบริหารค่าจ้างเงินเดือนที่เป็น

ธรรม การประเมินและบริหารผลการปฏิบัติงานที่เป็นธรรม ซึ่งจะสร้างค่านิยมและส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียน

2.2.3.4 กลุ่มองค์ความรู้ด้านแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administrative Concepts and Theories) เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับ ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ ปรัชญาการเมือง ความรู้ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมทั้ง ระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศกฎหมายมหาชน แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการ บริหารจัดการภาครัฐ การคลังและการเงินภาครัฐ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการ วิชากิจชุมชน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็น ผู้ประกอบการกับการจัดบริการสาธารณะ มิติทาง เศรษฐกิจกับการบริหารภาครัฐ การตลาดสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารเชิงกลยุทธ์การ บริหารสาธารณะแนวใหม่ การจัดทำและการส่งมอบ บริการสาธารณะ ธรรมาภิบาล จริยธรรมนัก บริหาร การปกครองและการบริหารท้องถิ่น เป็นต้น ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มองค์ความรู้ ด้านแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่ากลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจแนวคิดและหลักการ บริหาร ที่สอดคล้องกับหลัก ธรรมาภิบาล จริยธรรมของผู้บริหาร ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรมได้

2.2.3.5 กลุ่มองค์ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณ (Public Finance and Budgeting) เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารการคลังและงบประมาณภาครัฐทั้ง ในส่วนกลางและท้องถิ่น การจัดการด้านทรัพยากรด้านการเงิน การวิเคราะห์การลงทุน การเป็น ผู้ประกอบการภาครัฐ การบริหารการเงินขององค์การภาครัฐ การบริหารรายได้ภาครัฐ การบริหาร รายจ่าย ภาครัฐ การคลังและงบประมาณท้องถิ่น การบริหารรายได้และรายจ่ายของท้องถิ่น เศรษฐกิจชุมชน ท้องถิ่น เป็นต้น ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มองค์ความรู้ด้านการคลังและ งบประมาณกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่ากลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ ผู้เรียนมีความเข้าใจในการบริหารการคลัง และงบประมาณทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ความโปร่งใสทางการคลังและงบประมาณ ความเสี่ยงด้านการคลังและงบประมาณ ซึ่งส่งผลให้ ผู้เรียนตระหนักถึงการปฏิบัติงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสร้างสำนึกในความรับผิดชอบด้าน การคลังและงบประมาณเพิ่มมากขึ้น

2.2.4 การประเมินผลการเรียนรู้

ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดให้หลักสูตรวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา กำหนดกลยุทธ์การ ประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึง การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งทางหลักสูตรจะต้องทำการ วัดประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรทั้ง 5 ด้าน โดยอาศัย

เทคนิคหรือวิธีการประเมินที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การสอบข้อเขียน ซึ่งประกอบด้วย การสอบกลางภาค การสอบ ปลายภาค การสอบย่อย การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้วนำเสนอต่อผู้สอนและเพื่อนร่วมห้อง การนำเสนอเป็นรายงาน การอภิปราย การวัดผลจากพฤติกรรมในห้องเรียน เป็นต้น ในแง่ของการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม และจริยธรรมพบว่าอาจใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม การประเมินตนเอง การประเมิน โดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือกลุ่มงาน การสอบข้อเขียน การประเมินผลงานที่มอบหมาย ทั้งนี้ ทางหลักสูตรจะต้องเลือกใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลที่เหมาะสม เพื่อให้การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง เทียบตรง และเป็นไปตามที่คาดหวัง

3. คุณธรรม และจริยธรรมกับการจัดการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

3.1 การจัดการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

โปรแกรมวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ดำเนินการสอนในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภายใต้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 และในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งการปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวเป็นผลมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และกลายเป็นแกนสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ การปรับปรุงหลักสูตรในปีพ.ศ. 2555 จึงเกิดขึ้นเพื่อตอบโจทย์ในการพร้อมรับต่อความเคลื่อนไหวการเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยงกันทั้งระดับประเทศและระหว่างประเทศเป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมให้ทุก ๆ ภาคส่วนจำเป็นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อสังคมประเทศที่มีศักยภาพและสัมฤทธิ์ผลที่ยั่งยืน ประกอบกับเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญพ.ศ.2550 ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น การให้ท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบาย มีอิสระการใช้หรือควบคุมทรัพยากรต่าง ๆ ของท้องถิ่นเอง รวมถึงมีความพร้อมทั้งในด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมาภิบาล มีสำนึกในส่วนรวมหรือมีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานของบุคลากรภาครัฐหรือแม้กระทั่งบุคลากรที่ไม่ได้อยู่ในองค์การภาครัฐแต่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ขององค์การหรือประโยชน์ของสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ดังนั้น หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงได้เกิดขึ้นเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์อย่างน้อย 3 ประการคือ ประการแรก เพื่อผลิตบัณฑิตด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ที่มีความรู้ความสามารถ

และมีทักษะในการประกอบอาชีพ ไปปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศ ประการที่สอง เพื่อให้บัณฑิตด้านรัฐประศาสนศาสตร์มีความตระหนักและสนใจปรากฏการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และประการที่สาม เพื่อให้บัณฑิตด้านรัฐประศาสนศาสตร์ เกิดทักษะในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศและท้องถิ่น จากที่ได้กล่าวมาจึงเห็นได้ว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงต้องเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีความรู้และความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อประกอบวิชาชีพทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และเป็นธรรม

3.2 คุณธรรม และจริยธรรมกับการจัดการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้กำหนดประเด็นเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม ให้เป็นส่วนหนึ่งของคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มาตรฐานผลการเรียนรู้ เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา และการประเมินผลการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

3.2.1 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณไว้ในหมวดที่ 4 ข้อ 1 ว่าด้วยเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาไว้ว่า นักศึกษาต้องมีจริยธรรม และจรรยาบรรณ โดยมีจิตสำนึกในการเคารพต่อตนเองและผู้อื่นโดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง พร้อมทั้งให้ยึดมั่นในจรรยาบรรณของนักบริหารงานภาครัฐที่ดี

3.2.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้

จากการกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ส่งผลทำให้หลักสูตรต้องจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ได้มาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในแง่ของความสอดคล้องกับมาตรฐาน

การเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่าในหมวด 4 ข้อ 2.1.1 ว่าด้วยการพัฒนาผลการเรียนรู้ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้กำหนดว่าหลักสูตรต้องจัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม ทำที่สุดคือ บัณฑิตต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐอีกด้วย

3.2.3 เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรมีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 131 หน่วยกิต ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะด้าน และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยหมวดเฉพาะด้าน ประกอบด้วย กลุ่มวิชาแกน กลุ่มวิชาเนื้อหา กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รวมทั้งสิ้น 92 หน่วยกิต โดยในส่วนของกลุ่มวิชาเนื้อหา ประกอบด้วย (1) กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน (2) กลุ่มวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผน (3) กลุ่มวิชาการบริหารจัดการท้องถิ่น (4) กลุ่มวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเนื้อหาสาระสำคัญของรายวิชาดังที่กล่าวมาจะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งในหมวด 4 ข้อ 2.1.2 ได้กำหนดกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้ 1) จัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเนื้อหาของคุณธรรมและจริยธรรม 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้นักศึกษาเกิดจิตสาธารณะ และมีความภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม 3) เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมขั้นพื้นฐาน เช่น ระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา การมีสัมมาคารวะต่อครูบาอาจารย์ การมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การสร้างความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น เป็นต้น และ 4) อาจารย์ผู้สอนต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้นักศึกษา

3.2.4 การประเมินผลการเรียนรู้

ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้กำหนดวิธีการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรทั้ง 5 ด้าน โดยอาศัยเทคนิคหรือวิธีการประเมินที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การสอบข้อเขียน ซึ่งประกอบด้วย การสอบกลางภาค การสอบ ปลายภาค การสอบย่อย การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้วนำเสนอต่อผู้สอนและเพื่อนร่วมห้อง การนำเสนอเป็นรายงาน การอภิปราย การวัดผลจากพฤติกรรมในห้องเรียน เป็นต้น ในแง่ของการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม และจริยธรรม พบว่าในหมวด 4 ข้อ 2.1.3 กำหนดให้มีการประเมินพฤติกรรมและทัศนคติด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน

๓๗๐.๗๕
๘๙๕๕

นอกจากนั้นยังมีการประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน รวมทั้งให้นักศึกษาแต่ละคนประเมินพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นเรียนอีกด้วย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประสงค์ ทองประ และคณะ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตจังหวัดสุรินทร์ จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาขาดคุณธรรมจริยธรรมเรียงอันดับความสำคัญของสภาพปัญหาจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย เที่ยวกลางคืนหรือสถานเริงรมย์ การเสพสิ่งเสพติดให้โทษ เที่ยวเตร็ดเตร่ ประพฤติผิดทางกามารมณ์ ในทำนองชู้สาว ขาดความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ไม่เคารพ กฎระเบียบวินัยของสังคม ขาดเหตุผล ขาดความขยันหมั่นเพียร ขาดความละเอียดต่อความขี้ไม่เกรงกลัวต่อบาป ขาดความเคารพนับถือผู้ใหญ่ ขาดความรับผิดชอบ ขาดความซื่อสัตย์สุจริต ขาดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพื่อพัฒนาตนเอง ขาดความอดทน ก่อความรำคาญรบกวนผู้อื่น ขาดความสามัคคี มั่วสุมคบเพื่อนชั่ว เล่นการพนัน ขาดความกตัญญูรู้คุณ และขาดคุณธรรมจริยธรรมข้ออื่น ๆ อีก โดยสรุปเรียงอันดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้ พุดนินทาว่าร้ายผู้อื่น พุดโกหก มีจิตใจไม่หนักแน่น จิตใจรวนเร หูเบา ประมาทในการดำเนินชีวิต ขาดความรักความเมตตาต่อกัน ไม่รู้จักประมาณตนเอง ไม่รู้จักประมาณในการบริโภค ทำร้ายร่างกายผู้อื่น

สาเหตุของการขาดคุณธรรมจริยธรรม พบว่า เกิดจากสาเหตุหลายประการ สรุปได้เป็น 2 สาเหตุ คือ สาเหตุภายในและสาเหตุภายนอก สาเหตุภายใน คือ สาเหตุจากตัวนักศึกษา ได้แก่ ขาดความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม ขาดจิตสำนึกที่ดี มีความเห็นที่ผิด ชอบสนุกชอบสบาย เห็นแก่ได้ ขาดสติพิจารณาเหตุผล ขาดหลักธรรมในการดำเนินชีวิต มีค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง มีจิตใจหยาบกระด้าง ชอบเที่ยว ไม่ยอมรับฟังคำแนะนำ ขาดความตระหนักในหน้าที่ อยากรู้อยากเห็นอยากทดลอง นิยมความรุนแรง ขาดความรู้เรื่องกฎระเบียบวินัยของสังคม มีนิสัยมักง่าย เห็นแก่ตัว ชอบอวดความยิ่งใหญ่ ไม่เห็นโทษของการเที่ยวกลางคืน มีนิสัยเกียจคร้าน ไม่เห็นโทษของการเที่ยวเตร็ดเตร่ ขาดการวางแผนชีวิตที่ดี ไม่เห็นความสำคัญของการให้ ถือตนเป็นใหญ่ ไม่เห็นโทษของความเกียจคร้าน สภาพจิตใจอ่อนแอ ขาดความรู้เรื่องกรรม ขาดความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่เคารพนับถือผู้ใหญ่ ไม่เห็นโทษของการพนัน ไม่เห็นคุณค่าของความขยัน สาเหตุภายนอก คือ สาเหตุจากภายนอกตัวนักศึกษา ได้แก่ ขาดการอบรมแนะนำที่ถูกต้อง ขาดแบบอย่างที่ดี ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว กระทำตามเพื่อน การเปลี่ยนแปลงทางระบบเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ภาวะเศรษฐกิจบีบคั้น เลียนแบบพฤติกรรมทางสื่อมวลชนและสังคมที่ไม่ดี มีสถานเริงรมย์เปิดบริการมาก สภาพแวดล้อมยุ่งและชักนำ เพื่อให้สังคมและเพื่อนยอมรับ ผู้ถือกฎ ระเบียบวินัยทางสังคมปฏิบัติหย่อนยาน ผู้ใหญ่ไม่ประพฤติตนเป็น

แบบอย่างที่ดี ขาดการปลูกฝังในสิ่งที่ดีงาม ความดีอยู่ในฐานะอาชีพและสังคม สถานศึกษาไม่เอื้อต่อการศึกษาล่าเรียน

แนวทางแก้ปัญหาคณาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา พบว่า แนวทางแก้ปัญหารูปได้เป็น 2 แนวทาง คือ การแก้ปัญหาโดยตัวนักศึกษาเอง และการแก้ปัญหาโดยบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก การแก้ปัญหาโดยตัวนักศึกษาเอง ได้แก่ นักศึกษาจะต้องที่จิตสำนึกที่ดี สนใจใฝ่เรียนรู้และน้อมนำหลักคุณธรรมจริยธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต จะต้องไม่ประมาท พร้อมทั้งจะรับฟังเหตุผลปรับตัวให้เหมาะสมกับการเป็นนักศึกษา และปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ส่วนการแก้ปัญหาโดยบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก ได้แก่ ครอบครัว ครูอาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา พระสงฆ์ และผู้ใหญ่ในสังคมจะต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ให้ความรักความอบอุ่น ให้คำปรึกษาแนะนำในสิ่งที่ถูกต้อง ให้การช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ โรงเรียนและสถานศึกษาจะต้องปรับปรุงหลักสูตรโดยบรรจุเนื้อหาวิชาด้านคุณธรรมจริยธรรมให้มากขึ้น นิมนต์พระภิกษุมาช่วยสอนช่วยอบรมให้ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ด้านการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้ากับเนื้อหาวิชาหลัก และจะต้องนำพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลรายวิชาด้วย โรงเรียนอาจจัดเรียนนอกสถานที่โดยใช้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โรงเรียนและวัดควรร่วมกันจัดโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง สื่อมวลชนต้องนำเสนอข้อมูลหรือเผยแพร่ข่าวสารด้านคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมกับเยาวชน สุดทำรัฐจะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง โดยกำหนดเป็นนโยบายหลักของชาติและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนแก่หน่วยงานต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

พรณรงค์ สิงห์สำราญ (2551) ได้ศึกษาเรื่องเจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่มีต่อคุณธรรมจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม จากการศึกษาพบว่า เจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่มีต่อคุณธรรมจริยธรรม ด้านวินัย ความมีน้ำใจ ความซื่อสัตย์ ความขยัน ความประหยัด ความสุขภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในส่วนของการเปรียบเทียบ เจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่มีต่อคุณธรรมจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีระดับเจตคติต่อด้านความมีน้ำใจ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความสะอาด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกันมีระดับเจตคติต่อด้านวินัย ด้านความมีน้ำใจ และด้านความประหยัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูควรสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมด้านต่าง ๆ ในทุกชั่วโมงที่ทำการสอน จะทำให้นักศึกษาเกิดความตระหนักในหลักคุณธรรมจริยธรรมตามหลักศาสนาของตน รวมถึงควรมีโครงการและกิจกรรมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาตลอดปีการศึกษา

ศิณากรณ์ หู่เต็ม (2552) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมรายด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความอดทน และความซื่อสัตย์ สำหรับความเสี่ยสละอยู่ในระดับมาก และนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ ระดับชั้นปี และอาชีพของผู้ปกครอง) ต่างกันมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมไม่ต่างกัน ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ คือ วิทยาลัยควรจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาโดยจัดให้มีการทำบุญตักบาตรในตอนเช้าทุกวันพระ และควรส่งเสริมสนับสนุนการปลูกฝังจริยธรรมในเรื่องการทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อเป็นการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และนักศึกษาควรประพฤติตนให้ถูกต้องตามกฎระเบียบของทางวิทยาลัย เพื่อจะได้เป็นคนดีของสังคมไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เป็นผู้เสี่ยสละ ช่วยเหลือผู้อื่นทุก ๆ ด้าน

อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยรวมและรายด้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ความมีวินัยและรับผิดชอบต่อ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนอดกลั้น ความประหยัด และความกตัญญูต่อกตเวที จากการศึกษาพบว่า นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตนักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบต่อ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนอดกลั้น ความประหยัด และความกตัญญูต่อกตเวที อยู่ในระดับสูง และมีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความใฝ่รู้ อยู่ในระดับปานกลาง

ฐาปนีย์ พลิชเนาวกุล และพรสวรรค์ สุวณิชศรีย์ (2551) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พบว่า ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ การแต่งกายผิดระเบียบ ชู้สาว ไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ไม่ซื่อสัตย์ ขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบต่อ ตีမ်สุรา เล่นการพนัน ยาเสพติด เทียบกลางคืน ส่งเสียงดังรบกวนคนอื่น ทะเลาะวิวาท ไม่มีสัมมาคารวะ พูดจาไม่เหมาะสม ปัญหาที่สำคัญที่สุดและต้องรีบเร่งแก้ไขมากที่สุด คือ ปัญหาด้านการไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านการไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักศึกษาเป็นรูปแบบที่ต้องมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ระบบการดูแลช่วยเหลือ กิจกรรมเสริมหลักสูตร การสนับสนุน การร่วมมือเครือข่าย แหล่งเรียนรู้ ทรัพยากร ภูมิทัศน์และบรรยากาศ ซึ่งควรเป็นรูปแบบที่ต้องมีการจัดการตั้งแต่นโยบายของมหาวิทยาลัย ซึ่งได้มาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาอธิการบดี และคณะกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานย่อยต่าง ๆ เช่น คณะ สำนัก ภาควิชา สาขาวิชา เสนอโครงการและแผนการให้สอดคล้องกับนโยบาย ข้อเสนอแนะควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมระดับมหาวิทยาลัย ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ประกาศเกียรติคุณนักศึกษาที่

เรียนดี ประพฤติดี และกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมระดับคณะและมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

บำรุง โพธิ์ศรี (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของ นักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยภายในที่มีผลต่อ การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา ได้แก่ ด้านความเมตตา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความ มีวินัย ส่วนปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา ได้แก่ ด้าน ครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านสถาบันศาสนา เมื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มี ผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และควรมี แนวทางในการส่งเสริมปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวต้อง รู้จักรักสามัคคี มีการทานอาหารร่วมกัน และมีการพูดคุยปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด สร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นภายในครอบครัวและประพฤติตนให้เป็นต้นแบบที่ดีของบุตรหลาน ครู อาจารย์ควรประพฤติตนเป็นแบบที่ดีแก่นักศึกษา ควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้นักศึกษาเข้าร่วม กิจกรรมทางศาสนา รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม

दनัย จารุประสิทธิ์ (2533) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคิดเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิชาเอกพล ศึกษา ในกลุ่มวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้ ในด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาชายมีทักษะคิดเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับปาน กลาง แต่นักศึกษาหญิงอยู่ในระดับสูง เมื่อเปรียบทักษะคิดเชิงจริยธรรมของนักศึกษาระหว่าง เพศ ชั้น ปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีทักษะคิดเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

วินัย หมั่นรักษ์ และนพรัตน์ ชัยเรือง (2557) ได้ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพพรหมคีรี สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช จากการศึกษาพบว่า คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพพรหมคีรี สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราชโดย รวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยสภาพครอบครัวที่แตกต่างกัน และวิชาที่แตกต่างกัน ย่อมมีคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาที่แตกต่างกัน แนวทางในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญ คือ ส่งเสริม ระเบียบวินัยในการเข้าแถว แต่งกายถูกระเบียบ มอบหมายหน้าที่แสดงความรับผิดชอบของนักศึกษา แต่ละคนอย่างจริงจังและชัดเจน รวมถึงมีการจัดกิจกรรมเพื่อยกย่องนักศึกษาที่มีความซื่อสัตย์ให้เป็น แบบอย่างแก่ผู้อื่น ส่งเสริมกิจกรรมให้นักศึกษารู้จักการเสียสละส่วนตนเพื่อส่วนรวม รวมถึงสอนให้ นักศึกษารู้จักสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่และผู้มีพระคุณโดยบูรณาการกับการเรียนการสอน

วัชรภรณ์ มานิมนต์ (2549) ได้ทำการศึกษาจริยธรรมสำหรับบุคลากรในองค์การ กรณีศึกษาโรงเรียนสายน้ำทิพย์ พบว่า บุคลากรมีจริยธรรมในระดับสูง โดยด้านความซื่อสัตย์มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความมีระเบียบวินัย ความขยัน และความรับผิดชอบ ตามลำดับ ผลการ จำแนกระดับจริยธรรมตามภูมิหลังทางสังคม พบว่าเพศหญิงจะมีจริยธรรมมากกว่าเพศชาย ผู้จบ

การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและผู้ที่จบการศึกษาโทจะมีจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ผู้ที่ตำแหน่งบริหารและผู้ที่เป็นลูกจ้างชั่วคราวจะมีจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มอื่น สำหรับอายุงาน และสภาพภาพสมรส พบว่า ไม่มีความแตกต่างในระดับจริยธรรม

นงนุช เทศทอง (2547) ได้ทำการศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษา อาชีวศึกษาในสังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ การประหยัด และการมีระเบียบวินัย จำแนกตามระดับการศึกษา ประเภทวิชา ผลการศึกษา และอาชีพผู้ปกครอง พบว่า การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 ใน 5 ด้าน ทั้งในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความเสียสละแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาต่างกัน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการประหยัดไม่ต่างกัน ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทองอินทร์ เตชะแก้ว (2552) ได้ทำการศึกษาระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน เพศ และสังกัดสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ พฤติกรรมด้านการครองคน พฤติกรรมด้านการครองงาน และพฤติกรรมด้านการครองตน เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมด้านการครองคน พฤติกรรมด้านการครองงาน มีความความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา โดยรวม พฤติกรรมด้านการครองตนและพฤติกรรมด้านการครองคน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านพฤติกรรมด้านการครองงาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม พฤติกรรมด้านการครองตนและพฤติกรรมด้านการครองงาน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนพฤติกรรมด้านการครองงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาตามเพศ โดยรวมพฤติกรรมด้านการครองคน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมด้านการครองตนและพฤติกรรมด้านการครองงาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามสังกัดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชัยณรงค์ ศรีสุข (2545) ได้ทำคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าปอ จังหวัดหนองคาย 5 ด้าน คือ ด้านมีความซื่อสัตย์สุจริต ด้านมีความเมตตากรุณา ด้านมีวินัย ด้านมีความรับผิดชอบ และด้านประหยัด พบว่า นักศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมและนักเรียนหญิง มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นนักเรียนโดยรวมมีความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนชายมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน มากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชัชชัย เพียรชนะ (2557) ศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 และเปรียบเทียบระดับการรับรู้คุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามเพศ สถานภาพทางครอบครัว และขนาดของโรงเรียน พบว่า นักเรียนมีระดับการรับรู้คุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการรับรู้คุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านความมีวินัยระดับการรับรู้คุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนจำแนกตามเพศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการรับรู้คุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัวของนักเรียนและขนาดของโรงเรียนพบว่า ไม่แตกต่างกัน

ทรงพล สัตย์ซื่อ และคณะ (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีการจัดการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ โดยกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีคุณธรรม จริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ได้แก่ด้านภายนอกตัวนักศึกษา เช่น วิธีการสอนของอาจารย์แต่ละคน การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น ความอ่อนแอในการเข้าถึงศาสนา ความขัดแย้งในระบอบทางสังคม การเลียนแบบพฤติกรรม เป็นต้น และด้านสภาพครอบครัว เช่น การให้คำปรึกษาที่ดี การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้ปกครอง เป็นต้น และให้ความสำคัญในระดับน้อยด้านภายในตัวนักศึกษาเช่น ความเป็นคนเจ้าอารมณ์ จิตใจอ่อนแอไม่มั่นคงทางอารมณ์ เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ และสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน ให้ความสำคัญปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีคุณธรรม จริยธรรมโดยรวมรายด้านแตกต่างกัน

กมลธร ปัญญา (2556) ได้ศึกษาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1-3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีราชา สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า คุณธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1-3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีราชา สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1-3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีราชา สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1-3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีราชา สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าการสร้างให้เกิดคุณธรรมและจริยธรรมนั้นสามารถสร้างได้ทั้งจากปัจจัยภายใน นั่นคือตัวของผู้สร้างเอง และปัจจัยภายนอก นั่นคือการอบรมสั่งสอน ซึ่งจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่าการได้รับการอบรมสั่งสอนนั้น จะทำให้ผู้ที่ได้รับการอบรมสั่งสอนนั้นมีคุณธรรมและจริยธรรมที่สูง และในขณะเดียวกันคุณธรรมและจริยธรรมยังมีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยเกี่ยวกับตัวบุคคลเอง และจากการวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษา ตลอดจนความรู้ที่ได้รับการสั่งสอนมาจะมีความสัมพันธ์กับคุณธรรมและจริยธรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ โดยปัจจัยส่วนบุคคลที่ผู้วิจัยนำมากำหนดในกรอบแนวคิดการวิจัยได้แก่ ปัจจัยด้านเพศ ส่วนระดับชั้นการศึกษา ผู้วิจัยจะใช้ตัวแปรอายุ และระดับชั้นปี และความรู้ที่ได้รับการสั่งสอน ผู้วิจัยจะใช้ตัวแปรเกรดเฉลี่ย ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่าคุณธรรมและจริยธรรมจะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี และเกรดเฉลี่ย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย โดยได้ระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ดังรายละเอียดนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2558 ทั้ง 4 ชั้นปี ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 415 คน จำแนกตามชั้นปีการศึกษาได้ดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ชั้นปีการศึกษา	จำนวนนักศึกษา (คน)
ชั้นปีที่ 1 (รหัส 58)	120
ชั้นปีที่ 2 (รหัส 57)	105
ชั้นปีที่ 3 (รหัส 56)	99
ชั้นปีที่ 4 (รหัส 55)	91
รวม	415

ที่มา: ระบบบริการการศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2559)

2. กลุ่มตัวอย่าง

การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้สูตรการคำนวณของยามานะ (Yamane, 1973)

ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N หมายถึง ขนาดของประชากร
 e หมายถึง ความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้นจากการสุ่มตัวอย่าง

ทำการแทนค่า

$$n = \frac{415}{1+415(0.05)^2} \approx 200$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 200 ตัวอย่าง

สำหรับการสุ่มที่ใช้ คือ วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสูตรการกระจายตามสัดส่วน (นิยม ปุราคำ, 2517) โดยสรุปจำนวนตัวอย่าง ได้ดังตาราง 3.2 และหลังจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นปีการศึกษาตามที่กำหนดไว้

ตาราง 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษา

ชั้นปีการศึกษา	จำนวนนักศึกษา (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ชั้นปีที่ 1 (รหัส 58)	120	57
ชั้นปีที่ 2 (รหัส 57)	105	50
ชั้นปีที่ 3 (รหัส 56)	99	48
ชั้นปีที่ 4 (รหัส 55)	91	45
รวม	415	200

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี และเกรดเฉลี่ย รวม 4 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิดในรูปแบบการตรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 20 ข้อ ซึ่งได้กำหนดไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 8 ข้อ ประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม จำนวน 7 ข้อ และประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5-Rating scale) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉย ๆ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนนเป็นดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
เฉย ๆ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนและกระบวนการสร้างเครื่องมือวิจัยที่ผู้วิจัยนำมาใช้ ประกอบด้วย ศึกษาวัตถุประสงค์ การวิจัย กำหนดหัวข้อที่จะถาม รวบรวมข้อคำถามที่เกี่ยวกับหัวข้อ กำหนดคำตอบของคำถามปลายเปิด พิจารณาความเหมาะสมของข้อความและคำตอบ พิจารณาความเหมาะสมโดยรวม นำไปทดลองใช้เพื่อ วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ปรับปรุงข้อความและคำตอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วผู้วิจัยนำสอบถามที่ได้ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตาม เนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เป็นผู้ตรวจสอบคำถามที่ตั้งขึ้นในด้าน ความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมที่ใช้สำหรับตัวแปรที่ศึกษาแต่ละตัว แล้วนำแบบสอบถามที่ ได้ไปปรับปรุงและแก้ไขให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสม หลังจากนั้น นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง ใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น ผู้วิจัยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตาม วิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา อธิบายความเที่ยงที่ ยอมรับกันจะต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 (เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย และคณะ, 2539) และเมื่อทำการหาค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่า ประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.856 ประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม ได้ค่าความ เชื่อมั่นเท่ากับ 0.817 และประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงาน ภาครัฐ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.774 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.903 หมายความว่า แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นที่ยอมรับ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจัดประชุมชี้แจงกับทีมผู้ช่วยนักวิจัยเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยได้จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งการเก็บรวบรวม ข้อมูลนั้นดำเนินการใน 2 รูปแบบ คือ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัย ให้ผู้ช่วยนักวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ จากนั้นจึง ลงรหัสข้อมูลเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

เมื่อทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบจากแบบสอบถามทุกฉบับแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการลงรหัสข้อมูลเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี และเกรดเฉลี่ย

2. ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อวัดระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ สูง ปานกลาง และต่ำ กำหนดคะแนนซึ่งอิงกลุ่มจากคะแนนเฉลี่ยของคำตอบทั้งหมด ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนเฉลี่ยสูงสุด} - \text{คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด}}{\text{จำนวนกลุ่ม}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

จากคะแนนดังกล่าว สามารถนำมากำหนดเป็นช่วงค่าเฉลี่ยเพื่อวัดระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้ดังตาราง 3.3

ตาราง 3.3 ช่วงค่าเฉลี่ยเพื่อวัดระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ช่วงค่าเฉลี่ย	ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
3.68 - 5.00	สูง
2.34 - 3.67	ปานกลาง
1.00 - 2.33	ต่ำ

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้สถิติไคสแควร์ (chi-square: χ^2) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี และเกรดเฉลี่ย และเมื่อผลการวิเคราะห์ พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ต่อไป เพื่อหาระดับและทิศทางของความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ Contingency Coefficient โดยใช้เกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ของเดวอและเพ็ค (Devore & Peck, 1993 อ้างถึงใน ไชยา เกษารัตน์, 2558) ดังนี้

มากกว่า ± 0.80	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันสูง
± 0.50 ถึง ± 0.80	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
น้อยกว่า ± 0.50	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันต่ำ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดของผลการวิจัย โดยจำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ตัวอย่าง จากนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ทั้ง 4 ชั้นปี ในปีการศึกษา 2558 โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี และเกรดเฉลี่ย ดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพศ		
1. ชาย	67	33.5
2. หญิง	133	66.5
อายุ		
1. ไม่เกิน 20 ปี	74	37.0
2. 21 ปีขึ้นไป	126	63.0
ระดับชั้นปี		
1. ชั้นปีที่ 1 (รหัส 58)	57	28.5
2. ชั้นปีที่ 2 (รหัส 57)	50	25.0
3. ชั้นปีที่ 3 (รหัส 56)	48	24.0
4. ชั้นปีที่ 4 (รหัส 55)	45	22.5
เกรดเฉลี่ยปัจจุบัน		
1. ต่ำกว่า 2.00	11	5.5
2. 2.00-2.99	142	71.0
3. 3.00 ขึ้นไป	47	23.5
รวม	200	100.00

จากตาราง 4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.5 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 63 และมีอายุไม่เกิน 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 37 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 28.5 รองลงมาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 25 ร้อยละ 24 และร้อยละ 22.5 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยปัจจุบันอยู่ระหว่าง 2.00-2.99 โดยคิดเป็นร้อยละ 71 รองลงมาเกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป และเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 23.5 และร้อยละ 5.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งได้กำหนดไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต ประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพ กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม และประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและ จรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ โดยแบ่งระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสูง (ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 3.68-5.00) ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34-3.67) และระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-2.33) ซึ่งมีรายละเอียดดังตาราง 4.2-5

ตาราง 4.2 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวม

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณธรรม จริยธรรม
ประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของ คุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์ สุจริต	4.08	1.14	ระดับสูง
ประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและ สังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม	3.93	1.09	ระดับสูง
ประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการ เป็นนักบริหารงานภาครัฐ	3.92	1.09	ระดับสูง
ภาพรวม	3.98	1.08	ระดับสูง

จากตาราง 4.2 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.98$) เมื่อพิจารณาในแต่ละ

ประเด็น พบว่า ประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.08) รองลงมา ประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม ($\bar{X}$ = 3.93) และประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.92)

ตาราง 4.3 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณธรรม จริยธรรม
1. ท่านเข้าใจในคุณค่าของคุณธรรม และจริยธรรม	4.07	1.16	ระดับสูง
2. ท่านเข้าใจในคุณค่าของการเสียสละ	4.11	1.23	ระดับสูง
3. ท่านเข้าใจในคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริต	4.18	1.20	ระดับสูง
4. ท่านเข้าใจในจิตวิญญาณของรัฐประศาสนศาสตร์	3.95	1.16	ระดับสูง
5. ท่านได้ตระหนักในคุณค่าของคุณธรรมและจริยธรรม	4.01	1.20	ระดับสูง
6. ท่านได้ตระหนักในคุณค่าของการเสียสละ	4.12	1.20	ระดับสูง
7. ท่านได้ตระหนักในคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริต	4.14	1.19	ระดับสูง
8. ท่านตระหนักในจิตวิญญาณของรัฐประศาสนศาสตร์	4.05	1.19	ระดับสูง
ภาพรวม	4.08	1.13	ระดับสูง

จากตาราง 4.3 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต พบว่า อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ = 4.08) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ท่านเข้าใจในคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.18) รองลงมา ท่านได้ตระหนักในคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X}$ = 4.14) ท่านได้ตระหนักในคุณค่าของการเสียสละ ($\bar{X}$ = 4.12) ท่านเข้าใจในคุณค่าของการเสียสละ ($\bar{X}$ = 4.11) ท่านเข้าใจในคุณค่าของคุณธรรม และจริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.07) ท่านตระหนักในจิตวิญญาณของรัฐประศาสนศาสตร์ ($\bar{X}$ = 4.05) ท่านได้ตระหนักในคุณค่าของ

คุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.01) ตามลำดับ และท่านเข้าใจในจิตวิญญาณของรัฐประศาสนศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.95)

ตาราง 4.4 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณธรรม จริยธรรม
1. ท่านได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย	4.01	1.18	ระดับสูง
2. ท่านได้เข้าเรียนตรงตามเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด	3.95	1.17	ระดับสูง
3. ท่านได้แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย	3.98	1.23	ระดับสูง
4. ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยครบตามกำหนด	3.83	1.24	ระดับสูง
5. ท่านได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมภายนอกมหาวิทยาลัย	3.89	1.13	ระดับสูง
6. ท่านมีวินัยเสมอทั้งต่อตนเองและผู้อื่น	3.92	1.13	ระดับสูง
7. ท่านมีความรับผิดชอบต่อทั้งต่อตนเองและผู้อื่น	3.92	1.12	ระดับสูง
ภาพรวม	3.93	1.09	ระดับสูง

จากตาราง 4.4 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม พบว่า อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ = 3.93) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ท่านได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.01) รองลงมา ท่านได้แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย ($\bar{X}$ = 3.98) ท่านได้เข้าเรียนตรงตามเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ($\bar{X}$ = 3.95) ท่านมีวินัยเสมอทั้งต่อตนเองและผู้อื่น และท่านมีความรับผิดชอบต่อทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X}$ = 3.92) ท่านได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมภายนอก

มหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ และท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยค ะตามกำหนด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.83$)

ตาราง 4.5 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณธรรม จริยธรรม
1. ท่านรู้และเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ	3.86	1.17	ระดับสูง
2. ท่านสามารถรับผิดชอบต่ออาชีพความเป็นนักบริหารงานภาครัฐได้	3.91	1.18	ระดับสูง
3. ท่านสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของการเป็นนักบริหารงานภาครัฐได้	3.98	1.14	ระดับสูง
4. ท่านสามารถพัฒนาตนเองนำไปสู่การปฏิบัติงานเพื่องานสาธารณะได้	3.96	1.19	ระดับสูง
5. ท่านสามารถค้นคว้าหาความรู้ ตลอดจนวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ.	3.89	1.11	ระดับสูง
ภาพรวม	3.92	1.09	ระดับสูง

จากตาราง 4.5 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ พบว่า อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ท่านสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของการเป็นนักบริหารงานภาครัฐได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา ท่านสามารถพัฒนาตนเองนำไปสู่การปฏิบัติงานเพื่องานสาธารณะได้ ($\bar{X} = 3.96$) ท่านสามารถรับผิดชอบต่ออาชีพความเป็นนักบริหารงานภาครัฐได้ ($\bar{X} = 3.91$) ท่านสามารถค้นคว้าหาความรู้ ตลอดจนวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นและ

ประเทศไทย ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ และทำนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณต่อความเป็นนักบริหารงานภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.86$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี และเกรดเฉลี่ย โดยใช้สถิติไคสแควร์ (chi-square: χ^2) โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 4.6-9

ตาราง 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับเพศ

เพศ	ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา				χ^2	p
	ต่ำ		สูง			
	n	%	n	%		
ชาย	14	20.9%	53	79.1%	3.324	.068
หญิง	15	11.3%	118	88.7%		
รวม	29	14.5%	171	85.5%		

จากตาราง 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับเพศ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตาราง 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับอายุ

อายุ	ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา				χ^2	p
	ต่ำ		สูง			
	n	%	n	%		
ไม่เกิน 20 ปี	12	16.2%	62	83.8%	0.279	.597
21 ปีขึ้นไป	17	13.5%	109	86.5%		
รวม	29	14.5%	171	85.5%		

จากตาราง 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับอายุ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตาราง 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับระดับชั้นปี

ระดับชั้นปี	ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา				χ^2	p
	ต่ำ		สูง			
	n	%	n	%		
ชั้นปีที่ 1	13	22.8%	44	77.2%	13.810**	.003
ชั้นปีที่ 2	3	6.0%	47	94.0%		
ชั้นปีที่ 3	2	4.2%	46	95.8%		
ชั้นปีที่ 4	11	24.4%	34	75.6%		
รวม	29	14.5%	171	85.5%		

**P<.01

จากตาราง 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับระดับชั้นปี พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ Contingency Coefficient เพื่อหาระดับและทิศทางของความสัมพันธ พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.254 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับระดับชั้นปี มีความสัมพันธ์กันต่ำ โดยนักศึกษาทุกระดับชั้นปีมีระดับคุณธรรม จริยธรรมสูง

ตาราง 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับเกรดเฉลี่ยปัจจุบัน

เกรดเฉลี่ย	ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา				χ^2	p
	ต่ำ		สูง			
	n	%	n	%		
ต่ำกว่า 2.00	3	27.3%	8	72.7%	1.597	.450
2.00-2.99	19	13.4%	123	86.6%		
3.00 ขึ้นไป	7	14.9%	40	85.1%		
รวม	29	14.5%	171	85.5%		

จากตาราง 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับเกรดเฉลี่ยปัจจุบัน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จำเป็นต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า “มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558” ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในระดับปริญญาตรีอย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น ความมีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณธรรมจริยธรรมนั้น บัณฑิตทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งถือเป็นนักบริหารงานภาครัฐในอนาคตจำเป็นต้องมี และถูกระบุไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556 - พ.ศ. 2561) ที่ระบุว่าเจ้าหน้าที่รัฐต้องมีความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ เนื่องจากปัญหาทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญในระดับประเทศที่ส่งสมมาเป็นเวลานาน ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญในเรื่องการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งจะเป็นการลดความสูญเสียของภาครัฐในระยะยาว และสร้างความเชื่อถือไว้วางใจของประชาชน จากประเด็นดังกล่าว โปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ได้ให้ความสำคัญต่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะในด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งได้กำหนดไว้ในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล ซึ่งกำหนดด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่ให้ผู้เรียนจะต้องเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม รวมถึงมีความรับผิดชอบต่อตนเองและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ แสดงให้เห็นว่าประเด็นด้านการมีคุณธรรม จริยธรรมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ หรือผู้ที่ศึกษาในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีความสำคัญยิ่ง เพราะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา และเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งเลือกขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของยามานะ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 200 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และวิธีการสุ่ม

อย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นปีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.856 ประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.817 และประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงาน ภาครัฐ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.774 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.903 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติไคสแควร์ (chi-square: χ^2) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี และเกรดเฉลี่ย

สรุป

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยตอนแรกเป็นข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ตอนที่สองเป็นระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และตอนที่สุดท้ายผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.5 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 63 และมีอายุไม่เกิน 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 37 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 28.5 รองลงมาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 25 ร้อยละ 24 และร้อยละ 22.5 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยปัจจุบันอยู่ระหว่าง 2.00-2.99 โดยคิดเป็นร้อยละ 71 รองลงมาเกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป และเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 23.5 และร้อยละ 5.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ผลการวิเคราะห์ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม และประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

โดยผลการวิเคราะห์ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต พบว่า อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ท่านเข้าใจในคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ท่านได้ตระหนักในคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริต ท่านได้ตระหนักในคุณค่าของการเสียสละ ท่านเข้าใจในคุณค่าของการเสียสละ ท่านเข้าใจในคุณค่าของคุณธรรม และจริยธรรม ท่านตระหนักในจิตวิญญาณของรัฐประศาสนศาสตร์ ท่านได้ตระหนักในคุณค่าของคุณธรรมและจริยธรรม ตามลำดับ และท่านเข้าใจในจิตวิญญาณของรัฐประศาสนศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการวิเคราะห์ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม พบว่า อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ท่านได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ท่านได้แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย ท่านได้เข้าเรียนตรงตามเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ท่านมีวินัยเสมอทั้งต่อตนเองและผู้อื่น และท่านมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ท่านได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมภายนอกมหาวิทยาลัย ตามลำดับ และท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยครบตามกำหนด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการวิเคราะห์ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ พบว่า อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ท่านสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของการเป็นนักบริหารงานภาครัฐได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ท่านสามารถพัฒนาตนเองนำไปสู่การปฏิบัติงานเพื่องานสาธารณะได้ ท่านสามารถรับผิดชอบต่ออาชีพความเป็นนักบริหารงานภาครัฐได้ ท่านสามารถค้นคว้าหาความรู้ ตลอดจนวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ

อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ ตามลำดับ และท่านรู้และเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับเพศ อายุ และเกรดเฉลี่ยปัจจุบัน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับระดับชั้นปี พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ Contingency Coefficient เพื่อหาระดับและทิศทางของความสัมพันธ์ พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.254 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับระดับชั้นปี มีความสัมพันธ์กันต่ำ โดยนักศึกษาทุกระดับชั้นปีมีระดับคุณธรรม จริยธรรมในระดับสูง

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้จำแนกการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และ 2) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

1.1 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นักศึกษาได้เข้ามาศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ก็เหมือนเป็นการเรียนรู้ และเป็น การขัดเกลาทางสังคมให้แก่ นักศึกษา โดยแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้แก่นักศึกษานั้น หลักสูตร เชื่อว่า การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักศึกษานั้นต้องใช้กระบวนการเสริมแรงและการลงโทษเป็น เครื่องมือ ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้สามารถเป็นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษานั้นเอง ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดพฤติกรรมนิยม ที่อธิบายว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลสามารถทำได้ ด้วยกระบวนการปรับพฤติกรรมโดยใช้ตัวเสริมแรง หรือตัวลงโทษเป็นเครื่องมือในการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงปรารถนา และลดหรือขจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา ขณะที่แนวคิดสังคมนิยม อธิบายว่า การพัฒนา

คุณธรรม จริยธรรมของบุคคลนั้นเกิดขึ้นได้โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพื่อการปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐาน จารีตประเพณี ขนบธรรมเนียมและการประพฤติปฏิบัติต่าง ๆ (งามตา วนิทานนท์, 2534; สุพิตรา สุภาพ, 2537; ศิณามรณ์ หุ้เต็ม, 2552) และหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้กำหนดกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยสอดแทรกเนื้อหาของคุณธรรมและจริยธรรม จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และอาจารย์ผู้สอนต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้นักศึกษาอีกด้วย (โปรแกรมวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์, 2555) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่ประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกล่อมเกลา โดยผ่านการเรียนการสอนของหลักสูตรในแต่ละรายวิชา ในขณะที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่นั้น ได้เน้นย้ำให้นักศึกษามีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต อยู่ตลอดเวลาของการเรียนในแต่ละรายวิชา ในขณะที่การแสดงซึ่งความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ อาจเป็นผลสืบเนื่องหลังจากจบการศึกษา ดังนั้น นักศึกษาจึงยังอาจยังไม่เข้าใจในประเด็นดังกล่าวอย่างถ่องแท้ ซึ่งทั้งนี้ต้องเกิดจากการเรียนรู้ การได้เข้าไปปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ซึ่งจะเป็นหล่อหลอมให้นักศึกษาได้มีความรับผิดชอบและได้รู้เห็นถึงจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐอย่างแท้จริงได้นั่นเอง ซึ่งสอดคล้องตามเจตนารมณ์แห่งมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558 ที่ว่าบัณฑิตที่พึงประสงค์จึงต้องเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีความรู้และความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อประกอบวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และเป็นธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) ในขณะเดียวกันตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ยังได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ไปในแนวทางเดียวกันกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558 ที่ว่าบัณฑิตต้องมีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม ท้ายที่สุดคือ บัณฑิตต้องมีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐอีกด้วย (โปรแกรมวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์, 2555)

1.2 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต พบว่า อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเกิดการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ได้รับมาตลอดการศึกษาในหลักสูตร ที่แต่ละรายวิชาได้สอดแทรกเนื้อหาในด้านคุณธรรม จริยธรรม

ตลอดจนการเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักศึกษาของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยสอดแทรกเนื้อหาของคุณธรรมและจริยธรรม จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และอาจารย์ผู้สอนต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักศึกษาอีกด้วย (โปรแกรมวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์, 2555) และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนักคิดกลุ่มจิตพิสัย ที่อธิบายพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลซึ่งเกิดจากการรับรู้ การตอบสนอง การมองเห็นคุณค่า การจัดระบบ และการพัฒนาจนเป็นลักษณะนิสัย (เพ็ญแข ประจณปัจจนิก, 2528; สุพัตรา สุภาพ, 2537; ศิณามรณ์ หุ้เต็ม, 2552) นั้นหมายความว่า การหล่อหลอมผ่านกระบวนการเรียนการสอนย่อมทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเกิดความตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรมได้ เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ท่านเข้าใจในคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และท่านเข้าใจในจิตวิญญาณของรัฐประศาสนศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความซื่อสัตย์สุจริต เป็นประเด็นการศึกษาที่ทุกคนได้เรียนรู้มาตลอดตั้งแต่เด็ก ตั้งแต่ในชั้นเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษา ตลอดจนมัธยมศึกษา และการปลูกฝังในครอบครัว ในขณะที่ความเข้าใจในจิตวิญญาณของรัฐประศาสนศาสตร์ เป็นประเด็นการศึกษาที่นักศึกษาได้เรียนรู้เพียงแค่ 1-4 ปีมานี้ และนักศึกษาแต่ละคนก็มีระดับการรับรู้ที่แตกต่างกัน นั่นจึงเป็นเหตุผลว่าเหตุใดจึงมีความเข้าใจในจิตวิญญาณของรัฐประศาสนศาสตร์ต่ำสุด ประเด็นนี้สอดคล้องกับการศึกษาของกลุ่มแนวคิดสังคมวิทยาที่ว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนั้นเกิดจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของมนุษย์ (เพ็ญแข ประจณปัจจนิก, 2528; สุพัตรา สุภาพ, 2537)

1.3 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การและสังคม พบว่า อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นักศึกษาเมื่อได้รับการปลูกฝังย่อมมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป มีเหตุผลมากขึ้น ยอมรับกฎกติกาต่าง ๆ ของสังคมมากขึ้น ดังที่เพียเจท์ (Piaget, 1971 อ้างถึงในศิณามรณ์ หุ้เต็ม, 2552) อธิบายไว้เกี่ยวกับพัฒนาการทางความคิดที่ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมมีความเป็นสากล มีโครงสร้างของความคิดเป็นพื้นฐานและประกอบด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรม จริยธรรมของบุคคลเกิดจากการเคารพและรู้จักตนเองอย่างแท้จริง เมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้นจะรู้จักใช้เหตุผลโดยคำนึงถึงความยุติธรรมและพิจารณาจากผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ และจากผลการศึกษา ยังสอดคล้องกับการศึกษาของออร์พินท์ สันติชัยอนันต์ (2549) ซึ่งได้ศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า นิสิตนักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบต่อ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนอดกลั้นอยู่ในระดับสูง ในขณะที่เดียวกันนงนุช เทศทอง (2547) ได้ทำการศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัด

วิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 พบว่า นักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษามีคุณธรรม และจริยธรรมในด้านความรับผิดชอบ และการมีระเบียบวินัยอยู่ในระดับสูงเช่นกัน เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ท่านได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยครบตามกำหนด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นักศึกษาได้ผ่านกรรกลมกล่อกองกลางทางสังคม ทำให้รู้ว่าอะไรที่ควรปฏิบัติและอะไรที่ไม่ควรปฏิบัติในสังคม จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ประเด็นการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสังคมวิทยา ที่อธิบายว่าการขัดเกลากองกลางทางสังคม (Socialization) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพื่อการปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐาน จารีต ประเพณี ขนบธรรมเนียมและการประพฤติปฏิบัติต่าง ๆ ของสังคม (งามตา วรินทร์านนท์, 2534; สุพัตรา สุภาพ, 2537) ในขณะที่การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษายังขาดแรงจูงใจในการทำกิจกรรม หรือการไม่เห็นคุณค่าของการทำกิจกรรม อาจเนื่องด้วยเหตุผลข้อจำกัดต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น งบประมาณ การบริหารจัดการ เป็นต้น ทั้งนี้สอดคล้องกับนักคิดกลุ่มจิตพิสัยที่อธิบายว่าการพัฒนาเพื่อให้เกิดการกระทำที่เป็นลักษณะนิสัยนั้น ต้องทำให้บุคคลได้เห็นซึ่งคุณค่าของสิ่งที่ปฏิบัติเสียก่อนตามกระบวนการการเกิดเจตคติและการพัฒนาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล (สุพัตรา สุภาพ, 2537; ศิณามรณ์ หุ้เต็ม, 2552)

1.4 ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ พบว่า อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาเป็นนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ย่อมต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์ หรือนักบริหารงานภาครัฐเป็นอย่างดี ดังเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่ว่าบัณฑิตต้องมีความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ (โปรแกรมวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์, 2555) ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ตลอด 1-4 ปีที่ผ่านมา ผ่านการหล่อหลอมกล่อมเกลาก่อนโดยอาจารย์ประจำหลักสูตร ตลอดจนการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างให้แก่นักศึกษา ซึ่งประเด็นนี้เป็นไปในแนวทางเดียวกับแนวคิดสังคมวิทยาที่ว่าการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของบุคคลนั้นเกิดขึ้นได้โดยผ่านกระบวนการขัดเกลากองกลางทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมสั่งสอนจากครู เป็นการชี้แนะแนวทางหรืออำนวยโอกาสให้ผู้เรียนดำเนินเข้าสู่ปัญญา ครูถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่รับช่วงต่อจากพ่อแม่เป็นผู้ที่มีอิทธิพลในการหล่อหลอมขัดเกลาลักษณะนิสัยของนักเรียนและมีบทบาทในการเป็นตัวแบบให้แก่นักเรียนในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ (เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก, 2528; สุพัตรา สุภาพ, 2537; ศิณามรณ์ หุ้เต็ม, 2552) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ท่านสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของการเป็นนักบริหารงานภาครัฐได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และท่านรู้และเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการได้รับการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างจากอาจารย์ผู้สอน ตลอดจนจนหลักการแนวคิดวิชาความรู้ที่อาจารย์ได้ถ่ายทอดให้เห็นซึ่งความเป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์ นักบริหารงาน

ภาครัฐ ก็ยอมทำให้นักศึกษาได้แบบอย่างที่ดีได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตามความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ นักศึกษาต้องเรียนรู้และซึมซับไปตลอดต่อเนื่องของชีวิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ความก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ ความทันสมัยต่าง ๆ ทั้งหมดนี้ย่อมทำให้สถานการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสังคมวิทยาที่อธิบายว่าการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของบุคคลนั้นเกิดขึ้นได้โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพื่อการปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐาน จารีต ประเพณี ขนบธรรมเนียมและการประพฤติปฏิบัติต่าง ๆ และจากการเรียนรู้้นั้นทำให้บุคคลมีพฤติกรรม บุคลิกภาพ ค่านิยมเจตคติ แรงจูงใจที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมในสังคมของตน รวมทั้งได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ ซึ่งกระบวนการขัดเกลาทางสังคมนี้จะ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของมนุษย์ (งามตา วรินทร์านนท์, 2534; สุพัตรา สุภาพ, 2537)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับเพศ อายุ และเกรดเฉลี่ยปัจจุบัน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยของนักศึกษามีช่วงอายุที่ไม่ต่างกันมาก จึงทำให้ความคิดเห็นอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ตลอดจนปัจจัยด้านเพศก็ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากการรับรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมจากการเรียนการสอนของหลักสูตรไม่ได้เน้นหนักไปว่าเป็นเพศใด เช่นเดียวกับเกรดเฉลี่ยที่อาจเป็นตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากคนที่ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงก็ไม่สามารถเป็นสิ่งยืนยันได้ว่าจะเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ในทางตรงกันข้ามผู้ที่ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำก็ไม่สามารถเป็นสิ่งยืนยันได้ว่าจะไม่เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศิณากรณ์ หุ่นเต็ม (2552) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ในขณะเดียวกันดนัย จารุประสิทธิ์ (2533) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา ในกลุ่มวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้ พบว่า เพศ และเกรดเฉลี่ยปัจจุบันไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา และนนุช เทศทอง (2547) ได้ทำการศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษา อาชีวศึกษาในสังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 พบว่า ผลการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดวิทยาลัยเทคนิค

ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่ระดับชั้นปี พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์กันต่ำ โดยนักศึกษาทุกระดับชั้นปีมีระดับคุณธรรม จริยธรรมในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการได้รับการหล่อหลอมในแต่ละชั้นปี ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจที่ถ่องแท้ยิ่งขึ้น ต่อประเด็นคุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาของหลักสูตร จะเรียงลำดับความยากง่ายของรายวิชาและความซับซ้อนของแต่ละรายวิชา ทำให้นักศึกษาพบเจอสิ่งที่แตกต่างกันในแต่ละชั้นปี ดังนั้นจึงส่งผลให้คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่ระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของทองอินทร์ เตชะแก้ว (2552) ซึ่งได้ทำการศึกษาระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ กมลธร ปัญญา (2556) ซึ่งได้ศึกษาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1-3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีราชา สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ระดับชั้นมีความสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1-3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีราชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษา พบว่า ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อยู่ในระดับสูง แต่ถึงอย่างไรก็ตามกลับพบว่า ประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นหลักสูตร ตลอดจนอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาอาจต้องเน้นหนักในเรื่องของความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐมากขึ้น

1.2 จากผลการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่ระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าระดับชั้นมีผลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา ดังนั้นหลักสูตรอาจต้องคำนึงถึงระดับชั้นปี ความเหมาะสมของกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในแต่ละชั้นปีเมื่อต้องจัดกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งต่อไปอาจทำการวิจัยเชิงเปรียบเทียบความมีคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา ก่อนและหลังเรียนในแต่ละรายวิชา เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

2.2 การวิจัยนี้เป็นการนำมาตรฐานผลการเรียนรู้เฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มาศึกษาวิจัยเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การทำวิจัยในครั้งต่อไปอาจดำเนินการวิจัยในมาตรฐานผลการเรียนรู้ในด้านอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลธร ปัญญา. (2556). *คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1-3* วิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีราชา สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรมวิชาการ. (2539). *แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐาน และตัวบ่งชี้การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผลผลิตปัจจัยและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิริติ บุญเจือ. (2534). *จริยศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- โกลด์สมิท, สตีเฟน และเอ็กเกอส์, วิลเลียม. (2552). *การบริหารงานภาครัฐแบบเครือข่าย: มิติใหม่ของภาครัฐ [Governing by network]*. (จักร ตังศภัทย์ และกฤษฎา ปราโมทย์ธนา, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: บริษัท แอคทีฟ พรินท์ จำกัด.
- ขวัญฤดี ขำซ่อนสัตย์. (2542). *การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คมกฤษ ใจคำปัน. (2544). *การสร้างแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- งามตา วนินทานนท์. (2534). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เจริญ ไวรวิจันกุล. (2531). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ซัชชัย เพียรชนะ. (2557). *คุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

- ชัยณรงค์ ศรีสุข. (2545). *คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าปอ จังหวัดหนองคาย*. รายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยพร วงศ์วรรณ. (2540). *การสอนค่านิยมและจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- ชาญชัย อินทรประวัตติ. (2535). *รายงานการวิจัยการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา*. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไชยา เกษารัตน์. (2555). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2583901 สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- _____ . (2559). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2582502 นโยบายพัฒนาการบริหารงานภาครัฐ*. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ฐาปณีย์ พลิชฐ์เนาวกุล และพรสวรรค์ สุวัฒน์ศรีย์. (2551). *การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- दनัย จารุประสิทธิ์. (2533). *ทัศนคติเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา ในกลุ่มวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ทรงพล สัตย์ชื่อ, ปิยะ แก้วบัวดี และวินิต ยืนยง. (2555). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีการจัดการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์*. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์.
- ทองอินทร์ เตชะแก้ว. (2552). *ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2*. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 3(2), 141-151.
- นงนุช เทศทอง. (2547). *คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดวิทยาลัยเทคนิคกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- นงลักษณ์ ใจฉลาด. (2553). *รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิยม ปุราคำ. (2517). *ทฤษฎีของการสำรวจสถิติจากตัวอย่างและการประยุกต์*. กรุงเทพฯ: ค.ส. การพิมพ์.

- บำรุง โปธ์ศรี. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการ คณะสงฆ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- ประภาศรี สีห์อำไพ. (2540). *พื้นฐานทางการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ประยูทธ์ บยุคโต. (2529). *ธรรมกับการพัฒนาชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.*
- ประสงค์ ทองประ, ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, บรรจง โสดาดี และธนู ศรีทอง. (2547). *การศึกษาแนวทางแก้ปัญหา การขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตจังหวัดสุรินทร์. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์.*
- โปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์. (2555). *หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555. สงขลา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.*
- พรณรงค์ สิงห์สำราญ. (2551). *เจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่มีต่อคุณธรรมจริยธรรม และ ความรับผิดชอบต่อสังคม. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.*
- พระเมธีธรรมภรณ์. (2534). *ความสัมพันธ์ระหว่างจริยศาสตร์และจริยศึกษา. ในความรู้คู่คุณธรรม: รวบรวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- พระราชวรมณี. (2527). *คุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, ศิริพร ชัมภลิจิต และทัศนีย์ นะแส. (2539). *วิจัยทางการแพทย์: หลักและ กระบวนการ. สงขลา: เหมการพิมพ์.*
- เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก. (2528). *พื้นฐานทางสังคมวิทยาของการศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- มลิวัลย์ บำรุงการ. (2531). *การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของ รัชการที่ 9 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขา การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.*
- ลัดดา เสนาวงษ์. (2532). *ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: พิเศษการพิมพ์.*

- วสิน อินทสระ. (2541). *ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม*. สืบค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2559, จาก http://www.baanjommyut.com/library_3/extension-2/ethics/01.html
- วัชรภรณ์ มานินันต์. (2549). *จริยธรรมสำหรับบุคลากรในองค์กร*. กรุงเทพฯ: หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร มหาวิทยาลัยเกริก.
- วิทย์ วิศวเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก. (2537). *จริยธรรมกับบุคคล*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วินัย หมื่นรักษ และนพรัตน์ ชัยเรือง. (2557). คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพพรหมคีรี สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารพิชญทรรศน์*, 9(2), 53-61.
- ศินาภรณ์ หู่เต็ม. (2552). *พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์*. นนทบุรี: วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2526). *ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชวิทยาลัย.
- สมบูรณ์ ชิตพงษ์. (2554). *การวัดและประเมินผลด้านคุณธรรมจริยธรรมในการวัดและประเมินผลคุณธรรมจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *รายงานสารสนเทศทางการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2559, จาก <http://www.mua.go.th/default1.php>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2556). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556-พ.ศ. 2561)*. กรุงเทพฯ: บริษัท วิชั่น พรินท์ แอนด์ มีเดีย.
- สุภัตรา สุภาพ. (2537). *สังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวรรณ วชิรปราการสกุล (2533). *การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านกัลยาณมิตรสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรพินทร์ สันติชัยอนันต์. (2549). *การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล*. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Longman. (2004). *Longman Active Study Dictionary* (Ed). London: Longman Group.
- Yamane, T. (1973). *Statistics* (2nd eds.) New York: Harper & Row.

ภาคผนวก

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
(Virtue and Morality of Students of Public Administration Program of Songkhla Rajabhat University)

คำชี้แจง

- 1) แบบสอบถามสำหรับการทำวิจัยเรื่อง คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อวัดระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล
- 2) แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- 3) ขอความกรุณาตอบตามความเป็นจริงให้ครบทุกส่วน
- 4) ข้อมูลทั้งหมดเป็นความลับและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ แก่ผู้ตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ

ไชยา เกษารัตน์

บุณิกา จันทร์เกตุ

อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตอนที่ 1	แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน
----------	---

- 1) เพศ   ① ชาย   ② หญิง
- 2) อายุ   ① ≤ 20 ปี   ② ≥ 21 ปี
- 3) ระดับชั้นปี   ① ชั้นปีที่ 1   ② ชั้นปีที่ 2   ③ ชั้นปีที่ 3   ④ ชั้นปีที่ 4
- 4)เกรดเฉลี่ย   ① < 2.00 ② 2.00-2.99   ③ ≥ 3.00

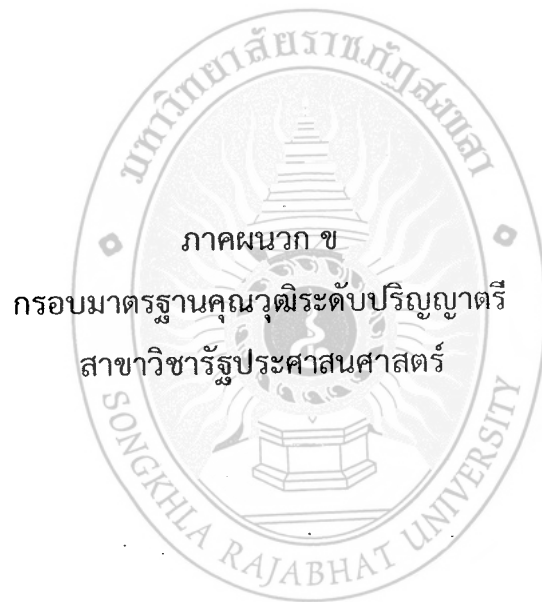
ตอนที่ 2	แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 1. โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด 2. แบบวัดคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กำหนดระดับออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับ ⑤ หมายถึง ท่านเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น ระดับ ④ หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น ระดับ ③ หมายถึง ท่านเฉย ๆ กับข้อความนั้น ระดับ ② หมายถึง ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น ระดับ ① หมายถึง ท่านไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น
----------	--

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
ประเด็นที่ 1 มีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่า ของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์ สุจริต					
1) ท่านเข้าใจในคุณค่าของคุณธรรม และ จริยธรรม	⑤	④	③	②	①
2) ท่านเข้าใจในคุณค่าของการเสียสละ	⑤	④	③	②	①

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
3) ท่านเข้าใจในคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริต	⑤	④	③	②	①
4) ท่านเข้าใจในจิตวิญญาณของรัฐประศาสนศาสตร์	⑤	④	③	②	①
5) ท่านได้ตระหนักในคุณค่าของคุณธรรมและ จริยธรรม	⑤	④	③	②	①
6) ท่านได้ตระหนักในคุณค่าของการเสียสละ	⑤	④	③	②	①
7) ท่านได้ตระหนักในคุณค่าของความซื่อสัตย์ สุจริต	⑤	④	③	②	①
8) ท่านตระหนักในจิตวิญญาณของรัฐประศาสนศาสตร์	⑤	④	③	②	①
ประเด็นที่ 2 มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อ ตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆ ขององค์การและสังคม					
9) ท่านได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย	⑤	④	③	②	①
10) ท่านได้เข้าเรียนตรงตามเวลาที่มหาวิทยาลัย กำหนด	⑤	④	③	②	①
11) ท่านได้แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ มหาวิทยาลัย	⑤	④	③	②	①
12) ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของ มหาวิทยาลัยครบตามกำหนด	⑤	④	③	②	①
13) ท่านได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมภายนอกมหาวิทยาลัย	⑤	④	③	②	①
14) ท่านมีวินัยเสมอทั้งต่อตนเองและผู้อื่น	⑤	④	③	②	①
15) ท่านมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	⑤	④	③	②	①
ประเด็นที่ 3 มีความรับผิดชอบต่อ ต่อความเป็นนักบริหารงานภาครัฐ					
16) ท่านรู้และเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณต่อ การเป็นนักบริหารงานภาครัฐ	⑤	④	③	②	①
17) ท่านสามารถรับผิดชอบต่ออาชีพความเป็นนัก บริหารงานภาครัฐได้	⑤	④	③	②	①

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
18) ท่านสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของการ เป็นนักบริหารงานภาครัฐได้	⑤	④	③	②	①
19) ท่านสามารถพัฒนาตนเองนำไปสู่การ ปฏิบัติงานเพื่องานสาธารณะได้	⑤	④	③	②	①
20) ท่านสามารถค้นคว้าหาความรู้ ตลอดจน วิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาได้อย่างเป็น ระบบ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ท้องถิ่นและประเทศชาติ	⑤	④	③	②	①

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๕๘

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชาเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตในสาขาหรือสาขาวิชาของแต่ละระดับคุณวุฒิมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า “มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘”

ข้อ ๒ การจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ต้องมุ่งให้เกิดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต โดยมีหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและองค์ประกอบอื่นๆ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ สถาบันอุดมศึกษาได้จัดการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ อยู่ในวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศนี้ ภายในปีการศึกษา ๒๕๕๘

ข้อ ๔ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้างต้นได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเรือเอก

(ณรงค์ พิพัฒน์นาคัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๕๘

เอกสารแนบท้าย
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

๑. ชื่อ สาขาวิชา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

๒. ชื่อปริญญา และสาขาวิชา

ภาษาไทย รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (.....)

ร.บ.บ. (.....)

ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

ศศ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์)

ภาษาอังกฤษ Bachelor of Public Administration (.....)

B.P.A (.....)

Bachelor of Arts (Public Administration)

B.A. (Public Administration)

หมายเหตุ การเรียกชื่อปริญญาอื่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๓. ลักษณะของสาขาวิชา

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีเนื้อหาสาระครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารประเทศเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งหมายรวมถึงการสร้างภาพลักษณ์รัฐถึงปรัชญาการเมือง บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารและให้บริการภาครัฐ นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐทั้งในระดับชาติ ภูมิภาคและท้องถิ่น รวมทั้งเน้นแนวคิดและกระบวนการต่างๆในการบริหารงานภาครัฐและสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มุ่งเน้นการสร้างพหุวิทยาการเพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาได้มีความรู้ ปัญญาและทักษะในการประกอบวิชาชีพในหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและให้บริการของรัฐในด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และเป็นธรรม

๔. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

๔.๑ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม และสามารถปรับวิถีชีวิตภายใต้ความขัดแย้งทางค่านิยม รวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม

๔.๒ มีความรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์

๔.๓ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ในการวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม

๔.๔ สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลาย รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสร้างสรรค์

๕.๕ มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึง มีความรู้ความสามารถใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

หมายเหตุ สถาบันอาจเพิ่มคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา เอกลักษณ์และหรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

๕. มาตรฐานผลการเรียนรู้

จากคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ที่กล่าวมาแล้ว การจัดหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลต้องจัดให้สอดคล้องกันกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ได้มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ อย่างน้อย ๕ ด้าน ดังนี้

๕.๑ มาตรฐานการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Ethics and Moral)

- (๑) พัฒนานิสัยและประพฤติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบ ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม
- (๒) สามารถปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมพื้นฐานและความรู้สึกของผู้อื่น

๕.๒ มาตรฐานการเรียนรู้ด้านความรู้ (Knowledge)

- (๑) เข้าใจความรู้และหลักการของแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์
- (๒) รู้และเข้าใจถึงความก้าวหน้าของความรู้ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบและข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
- (๓) ตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

๕.๓ มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)

- (๑) สามารถค้นหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
- (๒) สามารถศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่ซับซ้อน โดยใช้ความรู้ แนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์

๕.๔ มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility)

- (๑) มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเองและแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำและสมาชิกที่ดีของกลุ่ม
- (๒) สามารถปรับตัวได้ในสังคมที่มีความหลากหลาย รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างสร้างสรรค์
- (๓) มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับพื้นฐานของตนเองและบริบทของกลุ่ม

๕.๕ มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

- (๑) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้และการนำเสนอข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์ในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่างๆ
- (๒) สามารถใช้เครื่องมือทางสถิติขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับประเด็นปัญหาทางการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์
- (๓) สามารถสื่อสารประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมายเหตุ สถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา เอกลักษณ์และหรืออัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา

๖. องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๗. โครงสร้างหลักสูตร

๗.๑ ระดับปริญญาตรี

โครงสร้างของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ หมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวด และหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรเป็นไปตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการเรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน ดังนี้

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต แบ่งเป็น ๓ หมวดวิชา

๗.๑.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

๗.๑.๒ หมวดวิชาเฉพาะ จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๘๔ หน่วยกิต

ประกอบด้วย กลุ่มวิชาแกนและวิชาเฉพาะด้าน หรือกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพ ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานในด้านรัฐประศาสนศาสตร์ได้ การจัดการหลักสูตรในหมวดวิชาเฉพาะกำหนดไว้ ดังนี้

(๑) กลุ่มวิชาแกนหรือวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมายถึง วิชาที่จำเป็นต้องเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับการเรียนกลุ่มวิชาเฉพาะด้านหรือกลุ่มวิชาชีพ

(๒) กลุ่มวิชาเฉพาะด้านหรือวิชาชีพ หมายถึง วิชาที่มีเนื้อหาสาระครอบคลุมองค์ความรู้ขั้นต่ำของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งอาจจัดในลักษณะของวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่ หรือวิชาเอกและวิชาโทก็ได้ โดยวิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และวิชาโทต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๑๕ หน่วยกิต ในกรณีที่จัดหลักสูตรแบบวิชาเอกคู่ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยกิตของวิชาเอกอีกไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต

๗.๑.๓ หมวดวิชาเลือกเสรีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

หมายเหตุ สถาบันสามารถปรับเพิ่มจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในแต่ละหมวดวิชาได้ตามปรัชญา และวัตถุประสงค์หลักสูตร รวมทั้งการกำหนดให้มีกลุ่มวิชาเลือกเฉพาะด้านหรือวิชาชีพเลือก รายวิชา

ฝึกประสบการณ์ภาคสนามในหมวดวิชาเฉพาะ ซึ่งอาจเป็นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือสหกิจศึกษา เพื่อความเป็นเอกลักษณ์และหรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

๘. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

การกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญของหมวดวิชาชีพเฉพาะ พิจารณาจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับมาตรฐานระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ การระดมความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิทางรัฐประศาสนศาสตร์ การระดมความเห็นจากผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ทั่วประเทศทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ตลอดจนระดมความคิดเห็นจากผู้ใช้บัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งได้สะท้อนองค์ความรู้ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ได้ทั้งสิ้น ๕ องค์ความรู้ได้แก่ (๑) กลุ่มองค์ความรู้ด้านองค์การและการจัดการ (๒) กลุ่มองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ (๓) กลุ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (๔) กลุ่มองค์ความรู้ด้านทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ และ (๕) กลุ่มองค์ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณ โดยขอบเขตและสาระสำคัญของกลุ่มองค์ความรู้ต่างๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๘.๑ กลุ่มองค์ความรู้ด้านองค์การและการจัดการ (Organization and Management)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับองค์การไม่ว่าจะเป็นการเกิดขึ้นขององค์การ รูปแบบโครงสร้าง สายการบังคับบัญชาขององค์การ ทั้งองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์การที่ไม่ใช่ทั้งภาครัฐและเอกชน การออกแบบองค์การ ทั้งนี้ กลุ่มวิชานี้ยังครอบคลุมถึงการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ การพัฒนาองค์การ เทคนิคและการบริหารจัดการภาครัฐ การบริหารงานพัสดุ การบริหารจัดการคุณภาพ การจัดการความรู้และองค์การแห่งการเรียนรู้ การควบคุมและตรวจสอบภายใน การบริหารความเสี่ยง ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมและนวัตกรรมการบริหารจัดการ เป็นต้น

๘.๒ กลุ่มองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ (Public Policy)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ การกำหนดทางเลือกสาธารณะ การศึกษาและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะด้านต่างๆ การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ การวิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ของโครงการสาธารณะ การจัดทำโครงการสาธารณะ การวางแผน และการบริหารโครงการสาธารณะ และการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบโครงการสาธารณะ เป็นต้น

๘.๓ กลุ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ การบริหารค่าจ้างเงินเดือน และประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการบริหารผลการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการสวัสดิการ นันทนาการและพนักงานสัมพันธ์ กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐ และการจัดการความขัดแย้งในองค์การ ทั้งนี้ องค์การหมายรวมทั้งองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์การที่ไม่ใช่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

๘.๔ กลุ่มองค์ความรู้ด้านแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administrative Concepts and Theories)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ ปรัชญาการเมือง ความรู้ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ

กฎหมายมหาชน แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการบริหารจัดการภาครัฐ การคลังและการเงินภาครัฐ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการวิสาหกิจชุมชน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการกับการจัดบริการสาธารณะ มิติทางเศรษฐกิจกับการบริหารภาครัฐ การตลาดสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารเชิงกลยุทธ์การบริหารสาธารณะแนวใหม่ การจัดทำและการส่งมอบบริการสาธารณะ ธรรมภิบาล จริยธรรมนักรับราชการ การปกครองและการบริหารท้องถิ่น เป็นต้น

๘.๕ กลุ่มองค์ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณ (Public Finance and Budgeting)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารการคลังและงบประมาณภาครัฐ ทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น การจัดการด้านทรัพยากรด้านการเงิน การวิเคราะห์การลงทุน การเป็นผู้ประกอบการภาครัฐ การบริหารการเงินขององค์การภาครัฐ การบริหารรายได้ภาครัฐ การบริหารรายจ่ายภาครัฐ การคลังและงบประมาณท้องถิ่น การบริหารรายได้และรายจ่ายของท้องถิ่น เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น

หมายเหตุ สถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มกลุ่มความรู้ด้านอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา เอกลักษณ์และหรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

ในแต่ละกลุ่มความรู้สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ (ในข้อ ๕) ได้ดังนี้

ก. กลุ่มองค์ความรู้ด้านองค์การและการจัดการ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวมุ่งส่งเสริมการบริหารจัดการภาครัฐให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม ทำให้ลดความเสี่ยงภายในองค์กร ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงานภาครัฐ ซึ่งเป็นการสร้างค่านิยมด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารภายในองค์กรต่อไป

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการการจ้องค์การทั้งภาครัฐและภาคส่วนอื่น การบริหารและการพัฒนาตลอดจนเข้าใจถึงพฤติกรรมของสมาชิกองค์กร อันจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์กรทั้งในส่วนของการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร ตลอดจนการสร้างนวัตกรรมทางการบริหารองค์กรได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการการจ้องค์การทั้งภาครัฐและภาคส่วนอื่น การบริหารและการพัฒนาตลอดจนเข้าใจถึงพฤติกรรมของสมาชิกองค์กร อันจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการดังกล่าวมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนในองค์กร ตลอดจนสามารถที่จะนำความรู้ดังกล่าวมาวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมทางการบริหารได้

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของบุคคลภายในองค์กรทั้งภาครัฐและภาคส่วนอื่น พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคล ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสัมพันธ์ของตนกับเพื่อนร่วมงาน ปรับตัวเข้ากับสังคมและพัฒนาความเป็นผู้นำได้

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกสารสนเทศในการสื่อสารในองค์กรกับกลุ่มบุคคลแต่ละกลุ่มรวมทั้งสามารถที่จะเลือกสถิติต่างๆ ขององค์กรมาวิเคราะห์และนำเสนอได้อย่างเหมาะสม

ข. กลุ่มองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านดังนี้

ด้านคุณธรรมจริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงธรรมชาติและกระบวนการในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจเลือกนโยบายสาธารณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนและสังคมมากที่สุด จึงจะเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตระหนักถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่สาธารณะมากขึ้น

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและกระบวนการนโยบายสาธารณะ วิธีการศึกษาวิเคราะห์ ติดตาม และประเมินนโยบายและโครงการสาธารณะด้านต่างๆ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการมาอธิบายนโยบายและโครงการสาธารณะที่เกิดขึ้นในสังคม ตลอดจนเสนอแนะทางเลือกนโยบายและโครงการสาธารณะอันนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและกระบวนการนโยบายสาธารณะ การศึกษาและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะด้านต่างๆ การกำหนดทางเลือกสาธารณะ การวิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ การเขียนโครงการ การวางแผนและการบริหารโครงการ การวิเคราะห์และประเมินผลกระทบโครงการ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการดังกล่าวมาวิเคราะห์ สังเคราะห์นโยบายและโครงการสาธารณะที่เกิดขึ้นทั้งในสังคมไทยและต่างประเทศ ตลอดจนสามารถที่จะนำความรู้ดังกล่าวมาวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคลต่างๆ ในบริบทของการกำหนดนโยบายสาธารณะ การเจรจาต่อรองในการเลือกทางเลือกนโยบาย ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจหลักการในการเจรจาต่อรอง และยกเหตุผลประกอบและแสดงความเห็นเชิงวิพากษ์บนฐานแนวคิดและทฤษฎีทางนโยบายสาธารณะได้

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของสังคม ประเมินผลกระทบของทางเลือกนโยบายต่างๆ การกำหนดทางเลือกนโยบายสาธารณะบนหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อนำเสนอให้กับกลุ่มต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ค. กลุ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านดังนี้

ด้านคุณธรรมจริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวมุ่งเน้นการวางแผน บริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ ซึ่งรวมถึงการให้รางวัลและการลงโทษที่เป็นธรรม การบริหารค่าจ้างเงินเดือนที่เป็นธรรม การประเมินและบริหารผลการปฏิบัติงานที่เป็นธรรม ซึ่งจะสร้างค่านิยมและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและกระบวนการบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและนำหลักการมาใช้ในงานด้านทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์การได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการกระบวนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ โดยสามารถนำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ รวมถึงแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรขององค์การได้

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการบริหารพนักงานสัมพันธ์และการจัดการความขัดแย้ง ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับตัวในการทำงานได้

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนสามารถนำวิธีการและแนวคิดในเชิงปริมาณไปวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของบุคลากรและความต้องการขององค์กร เพื่อนำมากำหนดแนวทางการวางแผนและบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร และสื่อสารทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม

ง. กลุ่มองค์ความรู้ด้านทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจแนวคิดและหลักการบริหาร ที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล จริยธรรมของผู้บริหาร ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรมได้

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บริบททางการเมืองทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ กฎหมาย ปรัชญาการเมือง การบริหารจัดการภาครัฐ การจัดทำและส่งเสริมบริการสาธารณะ การบริหารจัดการภายในท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ดังกล่าวในการทำงาน ตลอดจนนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมรัฐประศาสนศาสตร์ได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บริบททางการเมืองทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ กฎหมาย ปรัชญาการเมือง การบริหารจัดการภาครัฐ การจัดทำและส่งเสริมบริการสาธารณะ การบริหารจัดการภายในท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในการทำงาน เน้นวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นบนหลักการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ อันนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมรัฐประศาสนศาสตร์ได้

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะเน้นถึงการบริหารงานภาครัฐ การจัดทำและการส่งเสริมบริการสาธารณะ การบริหารจัดการท้องถิ่น ซึ่งจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของคนในชุมชนและในท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการติดต่อสื่อสาร การประสานงานและเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งสามารถเสนอความเห็นในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชาดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหา หาแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์และวิธีการทางสถิติในการนำเสนอ อธิบาย รวมทั้งเลือกเครื่องมือในการสื่อสารเรื่องราวทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม

จ. กลุ่มองค์ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านดังนี้

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารการคลังและงบประมาณภาครัฐ การจัดการด้านทรัพยากรด้านการเงิน การวิเคราะห์การลงทุน การเป็นผู้ประกอบการภาครัฐ การบริหารการเงิน ขององค์การภาครัฐ การบริหารรายได้ภาครัฐ การบริหารรายจ่ายภาครัฐ การบริหารความเสี่ยงด้านการคลังและงบประมาณ การคลังและงบประมาณท้องถิ่น การบริหารรายได้และรายจ่ายของท้องถิ่น เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น

ด้านคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการบริหารการคลังและงบประมาณทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ความโปร่งใสทางการคลังและงบประมาณ ความเสี่ยงด้านการคลังและงบประมาณ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนตระหนักถึงการปฏิบัติงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสร้างสำนึกในความรับผิดชอบทางการคลังและงบประมาณเพิ่มมากขึ้น

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการการบริหารการคลังและงบประมาณ การวิเคราะห์งบลงทุน การบริหารรายได้และรายจ่ายภาครัฐ จะเป็นประโยชน์ให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในการทำงานและระบบการเงินการคลังขององค์การที่ไปปฏิบัติงานได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการการบริหารการคลังและงบประมาณ การวิเคราะห์งบลงทุน การบริหารรายได้และรายจ่ายภาครัฐ ทำให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจ อธิบาย วิเคราะห์ สังเคราะห์ สถานการณ์ทางการคลังและงบประมาณที่เกิดขึ้น ตลอดจนเสนอแนะทางเลือกทางการคลังและงบประมาณที่เหมาะสมกับระบบเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารและถ่ายทอดเรื่องราวทางการคลังและงบประมาณต่อสาธารณะ และผู้เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ตลอดจนรับฟังความเห็นและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการคลังและงบประมาณได้อย่างเหมาะสม

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ตัวเลขทางเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อนำมาอธิบายสถานการณ์ทางการคลังและงบประมาณที่เหมาะสม ตลอดจนนำเสนอผลการวิเคราะห์เพื่อที่จะพยากรณ์และนำเสนอทางเลือก ทางการคลังบนหลักฐานเชิงประจักษ์

๙. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพบัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่ผลิตออกสู่สังคมและได้มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องกำหนดกลยุทธ์การสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

๙.๑ กลยุทธ์การสอน หมายถึง แนวทางที่สถาบันใช้ในการประสาทความรู้ตามกลุ่มสาระวิชาให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้บัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีความรู้ตามมาตรฐานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รวมถึงคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งมีความสำคัญในการปฏิบัติงานและการดำรงชีพ ในสังคม กลยุทธ์การสอนแบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ กลยุทธ์การสอนระดับหลักสูตร และกลยุทธ์การสอนระดับรายวิชา

๙.๑.๑ กลยุทธ์การสอนระดับหลักสูตร คือ การจัดลำดับก่อนหลัง รวมถึงการกำหนดวิชา พื้นฐาน และวิชาบังคับของรายวิชาให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระสำคัญในหลักสูตร รวมไปถึงการสร้าง งานวิจัย ที่มุ่งเน้นแนวความคิดใหม่หรือเน้นการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและ การจัดการภาครัฐในบริบทของสังคมไทย เพื่อให้บัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ ของหลักสูตรครบถ้วนทั้ง ๕ ด้าน และไม่ต่ำกว่ามาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

๙.๑.๒ กลยุทธ์การสอนระดับรายวิชา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของรายวิชา ตามหลักสูตร ซึ่งได้จัดลำดับตามกลยุทธ์การสอนระดับหลักสูตรไว้แล้ว เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ สามารถ ประยุกต์ความรู้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทั้งในฐานะผู้รับและผู้นำเสนอ และมีสมรรถนะทางวิชาชีพได้ตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา โดยการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนโดยการตั้งคำถาม ให้คิดวิเคราะห์เพื่อการค้นหาคำตอบที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ และจำเป็นต่อการศึกษาความรู้ที่ทันสมัย ด้วยตนเองเป็นหลัก มีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ในการเรียนการสอน ผู้เรียนและผู้สอนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน วิธีการสอนมีหลายรูปแบบ เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การมอบหมายงาน การอภิปราย การเรียนจากกรณีศึกษา หรือสถานการณ์จำลอง เป็นต้น

ตัวอย่างกลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(๑) การสอนแบบเน้นสมรรถนะ (Competency Based) มุ่งเน้นวิธีการปฏิบัติ ไปพร้อมๆ กับการผนึกรวมองค์ความรู้จนผู้เรียนสามารถแสดงศักยภาพจากการเรียนรู้และมีทักษะ การปฏิบัติงานได้จริง วิธีการสอนมีหลายรูปแบบ เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ การฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพ การเรียนรู้จากปัญหาเป็นฐาน การทัศนศึกษาดูงาน และสหกิจศึกษา เป็นต้น

(๒) การสอนแบบเน้นกรณีปัญหา (Problem Based) มุ่งเน้นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนคิดและดำเนินการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์ และเลือก แหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ เป็นการส่งเสริมให้เกิดการแก้ไขปัญหา มากกว่า การจำเนื้อหาข้อเท็จจริง เป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม และการพัฒนาทักษะทางสังคม

(๓) การสอนแบบเน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Self-Study) เน้นให้ผู้เรียน มุ่งแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบสืบค้น การค้นพบ การเรียนแบบ แก้ปัญหา การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ซึ่งใช้การเรียนเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม

(๔) การสอนแบบ CCPR Model เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ แนวคิดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ ประกอบด้วย

(๔.๑) การสอนแบบมุ่งเน้นการคิดวิเคราะห์ (Criticality - Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ และพัฒนางานจากความคิดเห็น โดยให้เขียนรายงาน

ที่สะท้อนความคิดเห็นของตนเอง ภายหลังจากที่ได้มีการทดสอบกับเพื่อนหรือกับอาจารย์ จนความคิดเห็นตกผลึกและถ่ายทอดออกมาเป็นงานเขียนหรืองานสร้างสรรค์อื่น

(๔.๖) การสอนแบบมุ่งเน้นการสร้างผลงาน และพัฒนาเพื่อให้เกิดความคิดเห็นใหม่ (Creativity - Based Instruction) เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนามาจากการวิจัย (Research - Based Instruction) มุ่งเน้นผู้เรียนสร้างผลงาน และพัฒนาเพื่อให้เกิดความคิดใหม่ๆ โดยเริ่มจากการตั้งประเด็นการศึกษาหรือประเด็นเกี่ยวกับสิ่งที่ควรจะได้รับการพัฒนา และใช้กระบวนการวิจัยในการค้นหาคำตอบ สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์หรือองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา ด้านนโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐในบริบทของสังคมไทย

(๔.๗) การสอนแบบมุ่งเน้นการสร้างผลผลิต (Productivity - Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลผลิตของตนเองไม่ว่าจะเป็นผลผลิตด้านวิชาการ วิชาชีพ สิ่งของต่างๆ

(๔.๘) การสอนแบบมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Responsibility - Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและประเพณีมองเห็นปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม และพัฒนาแนวทางการแก้ไข

(๕) การสอนแบบบรรยายและอภิปราย (Lecture and Discussion Method) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือระดมความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน ผู้สอนสามารถจัดให้มีการอภิปรายในหลายลักษณะตามความเหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เช่น การอภิปรายแบบพหุร่วม แบบสัมมนา แบบซิมโพเซียม แบบกลุ่มย่อย แบบปวงฉาวิชัน แบบไดวาที เป็นต้น

(๖) การสอนแบบสาธิต (Demonstration Method) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สังเกตขั้นตอนการปฏิบัติด้วยการแสดงตัวอย่างพร้อมๆ กับการบอก อธิบาย ให้ผู้เรียนฝึกทำหรือซักถามไปพร้อมๆ กัน ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติ จึงเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การสอนรายวิชาที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้วิธีแก้ปัญหาในทางปฏิบัติ

(๗) การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาจากการเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ที่สร้างขึ้นมามีสภาพใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งสภาพแวดล้อมและปฏิสัมพันธ์โดยมีการกำหนดบทบาท ข้อมูลและกติกาเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการฝึกการแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจจากสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ เช่น การสร้างสถานการณ์จำลองการทำธุรกิจ เกมจำลองสถานการณ์ เป็นต้น

กล่าวได้ว่า รูปแบบและวิธีการเรียนการสอนมีหลายรูปแบบ โดยที่ผู้สอนต้องพิจารณาบริบทของผู้เรียนและเลือกใช้แนวทางการสอนให้เหมาะสม ซึ่งในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบของการสอนไว้ดังนี้

การบรรยาย การอภิปราย (Lecture, Discussion)

การสอนแบบสัมมนา (Seminar)
 การสอนโดยใช้การอุปนัย (Inductive)
 การใช้กรณีศึกษา (Case Study)
 ภาคสนาม (Field Teaching)
 การศึกษาดูงาน / การไปทัศนศึกษา (Study Visit / Field Trip)
 การฝึกปฏิบัติ (Practice)
 การฝึกงาน (รวมถึงการฝึกสอน) Job Training (Including Coaching)
 การสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน (Research - Based Instruction)
 การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem - Based Instruction)
 การศึกษาค้นคว้าโดยอิสระ (Independent Study)
 การเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ/ปราชญ์ (Learning from Masters/Philosophers)
 การระดมสมอง (Brain Storming)
 การสรุปประเด็นสำคัญ หรือการนำเสนอผลของการสืบค้นที่ได้รับมอบหมาย
 (Summarization or Presentation of Assignment)
 การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - Learning)
 กิจกรรม (Activities)

สถาบันอาจกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการสอนเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของพันธกิจในการผลิตบัณฑิต เพื่อความเป็นอัตลักษณ์และหรือเอกลักษณ์ของสถาบัน

๙.๑.๓ ระดับปริญญาตรีควรเน้นกลยุทธ์การสอนแบบการบรรยาย อภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน การแสดงบทบาทสมมติ การวิเคราะห์ปัญหาหรือปรากฏการณ์ในสังคมร่วมกันในชั้นเรียน ฯลฯ

๙.๒ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรทั้ง ๕ ด้าน เทคนิคหรือวิธีการ สามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การสอบข้อเขียน ซึ่งประกอบด้วย การสอบกลางภาค การสอบปลายภาค การสอบย่อย การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้วนำเสนอต่อผู้สอนและเพื่อนร่วมห้อง การนำเสนอเป็นรายงาน การอภิปราย การวัดผลจากพฤติกรรมในห้องเรียน การวัดผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน จะต้องเลือกใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลที่เหมาะสม เพื่อให้การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง เที่ยงตรง และเป็นไปตามที่คาดหวัง

เกณฑ์การวัดและการประเมินผล ต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำหนดเกณฑ์วัดผลและเกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชา โดยมีทั้งแบบอิงเกณฑ์และแบบอิงกลุ่ม ในการกำหนดเกณฑ์การวัดผลแต่ละรายวิชาต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และวิธีการสอนของแต่ละรายวิชา รวมทั้งพัฒนาการของผู้เรียน

ตัวอย่างวิธีการวัดและประเมินผล ได้แก่

(๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือกลุ่มงาน การสอบข้อเขียน การประเมินผลงานที่มอบหมาย

(๒) ด้านความรู้ ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การเขียนรายงานและนำเสนอด้วยวาจา

(๓) ด้านทักษะทางปัญญา ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การเขียนรายงาน การวิจัยและนำเสนอด้วยวาจา การสังเกตจากการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น การมอบหมายงานที่ต้องกระตุ้นให้เกิดการประมวลความรู้ของผู้เรียน

(๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ใช้การสังเกต พฤติกรรม การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือกลุ่มงานการประเมินผลงานที่มอบหมายและการนำเสนอ

(๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การสังเกตจากการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น การใช้ประเมินผลงานที่มอบหมายและการนำเสนอ

๑๐. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

สถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดระบบและกลไกในการทวนสอบเพื่อยืนยันว่านิสิต นักศึกษาและ ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน มีผลการเรียนรู้ทั้ง ๕ ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

๑๐.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะทีนิสิต นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่

การทวนสอบในระดับรายวิชา ควรให้นิสิต นักศึกษา ประเมินผลการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ การมีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบ และการประเมินผลให้เป็นไปตามแผนการสอน

การทวนสอบในระดับหลักสูตร ควรมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน เพื่อดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ และรายงานผล

๑๐.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังนิสิต นักศึกษา สำเร็จการศึกษา

การกำหนดกลวิธีการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนิสิต นักศึกษา หลังสำเร็จ การศึกษา ควรเน้นการทำวิจัยเชิงสัมฤทธิ์การประกอบอาชีพของบัณฑิตที่ทำอย่างต่อเนื่อง และนำ ผลการวิจัยมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และหลักสูตรแบบครบวงจร รวมทั้งการประเมินคุณภาพ ของหลักสูตรและหน่วยงาน

สถาบันอุดมศึกษาสามารถกำหนดแนวทางการทวนสอบได้ตามความเหมาะสม การทวนสอบ อาจจะทำได้ด้วยวิธีการสังเกต การตรวจสอบ การประเมิน การสัมภาษณ์ เพื่อพิสูจน์ว่าการจัดการศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ สถาบันต้องดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่า มาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นที่เข้าใจ ตรงกันทั้งสถาบันและมีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนจนบรรลุผลสำเร็จ

กลยุทธ์การทวนสอบที่ใช้ในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ การตรวจสอบการให้คะแนนจาก กระดาษคำตอบ และงานที่ได้รับมอบหมาย การประเมินหลักสูตรโดยคณาจารย์ นิสิต/นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ประเมินภายนอก การรายงานเกี่ยวกับทักษะของผู้ใช้บัณฑิต

การทวนสอบมาตรฐานบางส่วนอาจดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มีความร่วมมือทางการศึกษา ทั้งนี้ สถาบันจะต้องรับผิดชอบในการทวนสอบมาตรฐานเพื่อให้มั่นใจว่าจะรักษามาตรฐานไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ

๑๑. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

๑๑.๑ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

ผู้เข้าศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ และมีคุณสมบัติอื่นๆ ตามประกาศของสถาบันอุดมศึกษา โดยผ่านการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และ/หรือการรับตรงของสถาบัน

๑๑.๒ การเทียบโอนผลการเรียนรู้

สถาบันอุดมศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ให้กับผู้ที่มีคุณสมบัติเข้าศึกษาได้ตามหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่การศึกษาในระบบ และขอแนะนำเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญา ตามประกาศ/ข้อบังคับ/ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องของทบวงมหาวิทยาลัย หรือกระทรวงศึกษาธิการ และของสถาบันที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๑๒. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ให้มีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และสัดส่วนเป็นไปตามเกณฑ์ ดังนี้

๑๒.๑ อาจารย์ผู้สอน ต้องมีคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

(๑) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีการสอนในระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า ๔ ปี หรือ

(๒) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาโทหรือปริญญาเอกในสาขาวิชาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

๑๒.๒ อาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีจำนวนและคุณวุฒิ ดังนี้

(๑) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีการสอนในระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า ๔ ปี หรือ

(๒) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการสอนในระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า ๓ ปี หรือ

(๓) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

(๔) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

(๕) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

- (๖) แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน
- (๗) แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับคุณวุฒิอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

๑๒.๓ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีจำนวนและคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

(๑) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องและมีการสอนในระดับปริญญาตรีทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า ๙ ปี หรือ

(๒) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องต้องมีการสอนในระดับปริญญาตรีทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า ๓ ปี หรือ

(๓) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

(๔) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาและ

แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

(๕) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

(๖) แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

(๗) แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับคุณวุฒิอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

๑๒.๔ อาจารย์พิเศษ มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ทางรัฐประศาสนศาสตร์ โดยตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ชำนาญการ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ทางวิชาชีพรัฐประศาสนศาสตร์โดยตรงหรือสัมพันธ์กับวิชาชีพรัฐประศาสนศาสตร์

๑๒.๕ สัดส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีจำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษา คือ ๑ : ๒๕

๑๒.๖ คณาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องต้องเป็นสาขาวิชาที่อยู่ในแขนงใดแขนงหนึ่งตามที่ระบุไว้ในฐานข้อมูล International Standard Classification of Education (ISCED) ๒๐๑๑ ในข้อ ๓ คือ Social Science, Business and Law ได้แก่ ข้อ ๓๑ ข้อ ๓๔ และ ข้อ ๓๘ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หรือในสาขาวิชาที่สะท้อนอัตลักษณ์และรายวิชาในหลักสูตร

๑๒.๗ บุคลากรสนับสนุน ควรมีจำนวนและคุณวุฒิการศึกษา รวมทั้งคุณสมบัติอื่นทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะเฉพาะด้านที่เหมาะสมกับความต้องการและจำเป็นของการจัดการศึกษา

๑๓. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

สถาบันอุดมศึกษาควรสนับสนุนและจัดทรัพยากรเพื่อให้การจัดการสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ดังนี้

(๑) ห้องเรียน โสตทัศนอุปกรณ์ สื่อการสอนที่ทันสมัย มีความเพียงพอ และอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานการเรียนการสอน และการทบทวนความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) มีห้องปฏิบัติการสารสนเทศทางรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อใช้ในการฝึกทักษะการปฏิบัติงานทางรัฐประศาสนศาสตร์ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

(๓) มีห้องสมุด ฐานข้อมูล แหล่งรวบรวมความรู้อื่นๆ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการสืบค้นความรู้ที่มีการพัฒนาปรับปรุง และติดตามให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ตรงกับความต้องการใช้ประโยชน์ในปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

(๔) มีสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการสอน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้นอกเวลาเรียน

(๕) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานศึกษา ให้ถูกสุขลักษณะ และมีความปลอดภัย

การเตรียมความพร้อมในการสนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักสูตร ให้เป็นไปตาม

(๑) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร

(๒) ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวปฏิบัติตามเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

(๓) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา เกี่ยวกับมาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารอุดมศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

๑๔. แนวทางการพัฒนาคณาจารย์

สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีระบบกลไกในการพัฒนาอาจารย์ให้สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ดังนี้

(๑) จัดให้มีการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ เพื่อให้รับทราบถึงนโยบาย ปรัชญา ปณิธานของสถาบันอุดมศึกษา หลักสูตรและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ระเบียบปฏิบัติ แนวทางการพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการ และวิชาชีพ รวมทั้งการเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการ

(๒) จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับกลยุทธ์และวิธีการสอน การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยองค์ความรู้ และการวิจัยสถาบัน

(๓) จัดให้มีระบบการพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนงานการพัฒนาอาจารย์ที่ชัดเจน มีการติดตามและประเมินผล รวมทั้งการนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

(๔) มีกลไกส่งเสริม สนับสนุนแรงจูงใจให้อาจารย์สามารถสร้างผลงานวิชาการ การวิจัย และงานสร้างสรรค์ ที่มีคุณภาพสามารถเผยแพร่ได้ทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติ

(๕) จัดให้มีการจัดการความรู้เพื่อให้เป็นแหล่งความรู้ เผยแพร่ความรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

๑๕. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต้องสามารถประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยกำหนดตัวบ่งชี้หลักและเป้าหมายผลการดำเนินงานทั่วไป ตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน และหรือตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

(๑) อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนติดตามและทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร

(๒) มีรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(๓) มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา

(๔) มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ และ มคอ.๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา

(๕) มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา

(๖) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.๓ และ มคอ.๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา

(๗) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว

(๘) อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน

(๙) อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๐) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี

(๑๑) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐

(๑๒) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐

สถาบันอุดมศึกษา อาจกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจ และวัตถุประสงค์ของสถาบัน หรือกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่สูงขึ้น เพื่อการยกระดับมาตรฐานของตนเอง โดยกำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาที่จะได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต้องมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย ตัวบ่งชี้ที่ ๑ - ๕ และมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของทั้งหมด อยู่ในเกณฑ์ต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษาก่อนการรับรอง

๑๖. การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์สู่การปฏิบัติ

สถาบันอุดมศึกษาที่ประสงค์จะเปิดสอนหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ควรดำเนินการดังนี้

(๑) พิจารณาความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาหลักสูตรในหัวข้อต่างๆ ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(๒) แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย ๕ คน โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ๓ คน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกอย่างน้อย ๒ คน เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยมีหัวข้อของหลักสูตรอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในแบบ มคอ.๒ รายละเอียดของหลักสูตร

(๓) การพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ตามข้อ (๒) นั้น ในหัวข้อมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ แล้วสถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ ซึ่งสถาบันต้องการให้บัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของสถาบัน มีคุณลักษณะเด่น หรือพิเศษกว่าบัณฑิตในระดับคุณวุฒิ และสาขาวิชาเดียวกันของสถาบันอื่นๆ เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาและปณิธานของสถาบัน และเป็นที่สนใจของบุคคลที่จะเลือกเรียนหลักสูตรของสถาบัน หรือผู้ที่สนใจจะรับบัณฑิตเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยให้แสดงแผนที่การกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) เพื่อให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีความรับผิดชอบหลัก หรือความรับผิดชอบรองต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านใด

(๔) จัดทำรายละเอียดของรายวิชา รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.๓ (รายละเอียดของรายวิชา) และแบบ มคอ.๔ (รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม) ตามลำดับ พร้อมทั้งแสดงถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในเรื่องใด สถาบันฯ ต้องมอบหมายให้สาขาวิชา จัดทำรายละเอียดของรายวิชาทุกรายวิชา รวมทั้งรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้ชัดเจน

(๕) สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอสภาสถาบันฯ อนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งได้จัดทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์แล้วก่อนเปิดสอน โดยสภาสถาบันฯ ควรกำหนดระบบและกลไกของการจัดทำและอนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้ชัดเจน

(๖) สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งสภาสถาบันฯ อนุมัติ หรือให้ความเห็นชอบให้เปิดสอนแล้วให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่สภาสถาบันอนุมัติให้ความเห็นชอบ

(๗) เมื่อสภาสถาบันอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบตามข้อ (๕) แล้ว ให้มอบหมายอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกลยุทธ์การสอนและการประเมินผลที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชาและรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(๘) เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน การประเมินผล และการทวนสอบผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ในแต่ละภาคการศึกษาแล้ว ให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ซึ่งรวมถึงการประเมินผลและการทวนสอบผลการเรียนในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบพร้อมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.๕ (รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา) และแบบ มคอ.๖ (รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม) (ถ้ามี) ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประมวล/วิเคราะห์ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

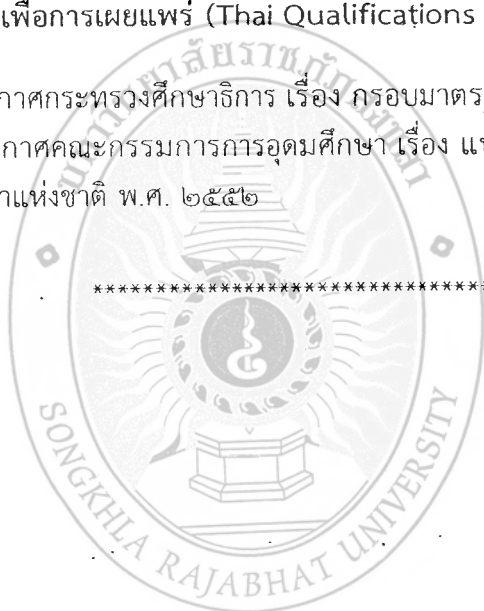

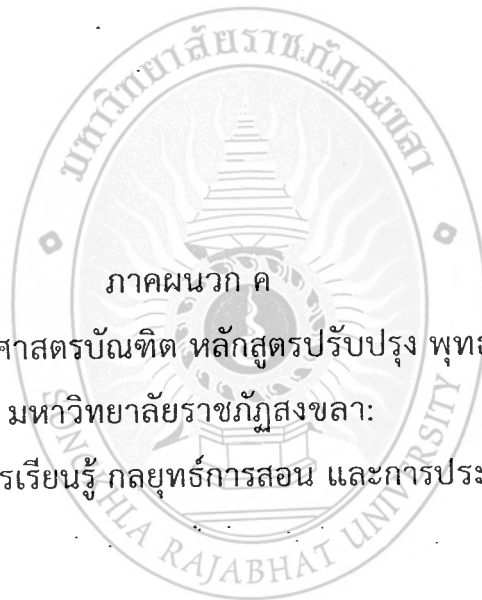
การดำเนินการและจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในภาพรวมประจำปีการศึกษา เมื่อสิ้นปีการศึกษา โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.๗ (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เพื่อใช้ในการพิจารณาปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรการสอน กลยุทธ์การประเมินผลและแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และหากจำเป็นจะต้องปรับปรุงหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนก็สามารถทำได้

(๙) เมื่อครบรอบหลักสูตร ให้จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร โดยมีหัวข้อและรายละเอียดอย่างน้อยตามแบบ มคอ.๗ (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เช่นเดียวกับการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา และวิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวมว่าบัณฑิตบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ รวมทั้งให้นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรและ/หรือการดำเนินการของหลักสูตรต่อไป

๑๗. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register: TQR)

ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

ภาคผนวก ค

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา:

หมวด 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และการประเมินผล

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

1. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนักศึกษา
ด้านบุคลิกภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการสอดแทรกเรื่อง การแต่งกาย การเข้าสังคม เทคนิคการเจรจาสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่
ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ตลอดจนมีวินัยในตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนักศึกษาต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อเป็นการฝึกให้นักศึกษาได้สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนักศึกษาที่มอบหมายให้นักศึกษาหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรม เพื่อฝึกให้นักศึกษามีความเป็นผู้นำและมีความรับผิดชอบ - มีกฎกติกาเพื่อเสริมสร้างความมีวินัยให้แก่ตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลาและสม่ำเสมอ เสริมสร้างให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน
ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณ	<ul style="list-style-type: none"> - การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในเนื้อหาวิชาที่เรียน - ฝึกจิตสำนึกให้เคารพต่อตนเองและผู้อื่น ยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง - ให้อยึดมั่นในจรรยาบรรณของนักบริหารงานภาครัฐที่ดี
ด้านทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดการเรียนการสอนที่มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การทบทวนบทเรียน การฝึกทักษะนอกเวลาเรียน รวมถึงการจัดให้มีรายวิชาสัมมนาทางรัฐประศาสนศาสตร์ และการวิจัยทางสังคมศาสตร์ซึ่งจะให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

2.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

2.1.1 ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (1) เข้าใจและตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต
- (2) มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ขององค์การและสังคม
- (3) มีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณต่อการเป็นนักบริหารงานภาครัฐ

2.1.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (1) จัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเนื้อหาของคุณธรรมและจริยธรรม
- (2) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้นักศึกษาเกิดจิตสำนึก และมีความภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม
- (3) เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมขั้นพื้นฐาน เช่น ระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา การมีสัมมาคารวะต่อครูบาอาจารย์ การมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การสร้างความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น เป็นต้น
- (4) อาจารย์ผู้สอนต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่นักศึกษา

2.1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (1) การประเมินพฤติกรรมและทัศนคติด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน
- (2) การประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน
- (3) ให้นักศึกษาแต่ละคนประเมินพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นเรียน

2.2 ด้านความรู้

2.2.1 ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (1) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์เป็นอย่างดี
- (2) มีความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ตลอดจนมีความสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม
- (3) มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ให้เข้ากับความรู้ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

2.2.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- (1) เน้นกระบวนการเรียนรู้อย่างบูรณาการและให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนเป็นหลัก

- (2) มีการจัดกิจกรรมการอบรมทางวิชาการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่นักศึกษา
- (3) มีการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และสามารถปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมของเนื้อหาสาระได้
- (4) ให้ความสำคัญกับแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายจากชุมชนและท้องถิ่น

2.2.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (1) ประเมินนักศึกษาจากผลการทดสอบ และพฤติกรรมในชั้นเรียน เช่น ความตั้งใจ ความเอาใจใส่ การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน
- (2) ให้นักศึกษามีการประเมินตนเองและให้เพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันประเมิน

2.3 ด้านทักษะทางปัญญา

2.3.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (1) มีวิจรรณญาณ คิดวิเคราะห์หรืออย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์
- (2) มีกระบวนการคิด การตั้งคำถาม การแสวงหาคำตอบ การประยุกต์ความรู้อย่างเป็นระบบ
- (3) สามารถวิเคราะห์ถึงปัญหาทางรัฐประศาสนศาสตร์และนำความรู้ความสามารถที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

2.3.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (1) ให้นักศึกษาฝึกการสังเกต การตั้งคำถาม และการคิดในรูปแบบที่หลากหลาย
- (2) มีการจัดการเรียนการสอนให้มีการประยุกต์ใช้ความคิดในรูปแบบที่หลากหลาย
- (3) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการใช้ความคิดร่วมกัน

2.3.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (1) สังเกตพัฒนาการการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ความสนใจ ความตั้งใจในการแสวงหาความรู้
- (2) สังเกตวิธีคิดในการตั้งคำถาม หาคำตอบและแนวทางแก้ไขเพื่อพัฒนา

2.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

2.4.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลและความรับผิดชอบ

- (1) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีม แก้ไขข้อขัดแย้งตามลำดับความสำคัญ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์
- (2) มีความสามารถในการพัฒนาการเรียนรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้

(3) มีจิตสำนึก และนำความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ไปประยุกต์ใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมได้

2.4.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (1) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้มีการทำงานร่วมกันของนักศึกษา
- (2) จัดกิจกรรมทัศนศึกษาเพื่อให้นักศึกษาแต่ละชั้นปีได้ร่วมกันทำกิจกรรมและแสดงบทบาททั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (3) ส่งเสริมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อให้นักศึกษาได้แสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

2.4.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (1) ประเมินการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกระบวนการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน
- (2) ประเมินการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของนักศึกษา
- (3) ประเมินความสามารถในการแสดงบทบาทความเป็นผู้นำและผู้ตามในสถานการณ์ต่าง ๆ

2.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.5.1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (1) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นคว้าหาความรู้ด้านรัฐประศาสนศาสตร์มาแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ
- (2) มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเลือกรูปแบบการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม
- (3) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวม ประมวลผล ตลอดจนแปลความหมายของข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้

2.5.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (1) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เสริมสร้างทักษะทางด้านภาษา
- (2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีทักษะในการคิดและวิเคราะห์แก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ตลอดจนสามารถถ่ายทอดกระบวนการคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (3) ส่งเสริมให้เกิดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง

2.5.3 กลยุทธ์การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (1) ประเมินทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี
- (2) ประเมินการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาระหว่างการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน
- (3) ประเมินการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายไชยา เกษารัตน์
วัน เดือน ปีเกิด	16 เมษายน 2524
สถานที่เกิด	อำเภอบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	โปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์พนักงานมหาวิทยาลัย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2546	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.บ.) วิชาเอกนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
พ.ศ. 2550	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
พ.ศ. 2556	Certificate in Phd Academic Research Programme Massey University, New Zealand

ผลงานทางวิชาการ

ประเภทผลงานการตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงาน

ไชยา เกษารัตน์, ซาลี ไตรจันทร์, อิศร์ภูธร รินโรสง, และอาคม ใจแก้ว. (2557). ความไม่สมดุลระหว่างผลประโยชน์สาธารณะของรัฐกับประชาชนอันเกิดจากการดำเนินโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน: ข้อมูลเชิงคุณภาพจากโครงการถมที่ดินในทะเลและการก่อสร้างหรือขยายสิ่งก่อสร้างบริเวณหรือในทะเล พื้นที่ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา. ในวารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 7(1), 33-39.

ไชยา เกษารัตน์, อิศริฎฐ์ รินโธสง, และคณน ไตรจันทร์. (2558). การจัดการความขัดแย้งจากโครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือในจังหวัดสงขลาและสตูล. ในวารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 28(3), 120-131.

ไชยา เกษารัตน์, อิศริฎฐ์ รินโธสง, และคณน ไตรจันทร์. (2558) การจัดการความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนจากการดำเนินโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน: ข้อมูลเชิงคุณภาพจากโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติจะนะ จังหวัดสงขลา. ในรายงานการประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 วันที่ 26 มิถุนายน 2558 มหาวิทยาลัยมหาดไทย, 584-596.

ประเภทงานวิจัย

ถวิล อินทรโม และไชยา เกษารัตน์. (2551). โครงการวิจัยเรื่อง โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนสื่อสารสาธารณะ เพื่อการผลิตไฟฟ้าสำหรับประชาชนแบบมีส่วนร่วม ระยะที่ 2 ปี 2551 กรณีศึกษาโรงไฟฟ้าจะนะ. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ถวิล อินทรโม และไชยา เกษารัตน์. (2552). โครงการวิจัยเรื่อง โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนสื่อสารสาธารณะ เพื่อการผลิตไฟฟ้าสำหรับประชาชนแบบมีส่วนร่วม ระยะที่ 3 ปี 2552 กรณีศึกษาโรงไฟฟ้าจะนะ. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ไชยา เกษารัตน์, บุษอริ ยีหะ, ศิริลักษณ์ กานตพิชาน, วิรัตน์ บุญเลิศ, อัญญาณ อารยะญาณ, อารยา สุขสม, เพ็ญญา จันทร์แดง, บุญิกา จันทร์เกตต์ และวิศรุตฯ ทองแกมแก้ว. (2553). รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติราชการ ของเทศบาลนครสงขลา พ.ศ. 2553. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ไชยา เกษารัตน์, บุษอริ ยีหะ, ศิริลักษณ์ กานตพิชาน, วิรัตน์ บุญเลิศ, อัญญาณ อารยะญาณ, อารยา สุขสม, เพ็ญญา จันทร์แดง, บุญิกา จันทร์เกตต์ และวิศรุตฯ ทองแกมแก้ว. (2554). รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติราชการ ของเทศบาลนครสงขลา พ.ศ. 2554. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ไชยา เกษารัตน์. (2557). การจัดการความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนจากการดำเนินโครงการพัฒนาทะเลและชายฝั่ง กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาการจัดการ. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ไชยา เกษารัตน์ และบุญิกา จันทร์เกตต์. (2559). รายงานการวิจัยเรื่อง คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

บุณิกา จันทรเกตุ. (2554). การสร้างจิตสาธารณะในสังคมไทย. ใน *ปกิณกะฝ่ายบริการเผยแพร่ทางไกล สำนักการศึกษาต่อเนื่องมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประเภทงานวิจัย

บุณิกา จันทรเกตุ. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนและทัศนคติต่อการดำเนินนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลย่านตาขาว อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

บุณิกา จันทรเกตุ. (2552). *โครงการวิจัยเรื่อง ระบบข้าราชการในอนาคต: ระบบบริหารทรัพยากรบุคคลที่รองรับคุณลักษณะของข้าราชการในทศวรรษหน้า*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

ไชยา เกษารัตน์, บุษอริ ยีหะ, ศิริลักษณ์ กานตพิชาน, วิรัตน์ บุญเลิศ, อัครญาณ อารยะญาณ, อารยา สุขสม, เพ็ญภา จันทรแดง, บุณิกา จันทรเกตุ และวิศรุตฯ ทองแกมแก้ว. (2553). *รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติราชการ ของเทศบาลนครสงขลา พ.ศ. 2553*. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ไชยา เกษารัตน์, บุษอริ ยีหะ, ศิริลักษณ์ กานตพิชาน, วิรัตน์ บุญเลิศ, อัครญาณ อารยะญาณ, อารยา สุขสม, เพ็ญภา จันทรแดง, บุณิกา จันทรเกตุ และวิศรุตฯ ทองแกมแก้ว. (2554). *รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติราชการ ของเทศบาลนครสงขลา พ.ศ. 2554*. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

บุณิกา จันทรเกตุ. (2555). *รายงานการวิจัยเรื่อง การย้ายถิ่น: ผลกระทบต่อการบริหารจัดการของเทศบาลนคร ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ภูเก็ต นครศรีธรรมราช และสงขลา*. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

วิระศักดิ์ เครือเทพ, บุณิกา จันทรเกตุ และศดานนท์ วัตตธรรม. (2556). *โครงการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามประเมินผลการกระจายอำนาจของไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (นักวิจัยภาคสนามโซนภาคใต้)

วิศรุตฯ ทองแกมแก้ว, เพ็ญภา จันทรแดง และบุณิกา จันทรเกตุ. (2557). *รายงานการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบปรีกษาหรือกับการกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนาเทศบาลนคร หาดใหญ่*. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ศิริลักษณ์ กานตพิชาน, ศदानนท์ วัดธรรม, บุญิกา จันทร์เกตุ, วิศรุตฯ ทองแถมแก้ว, ไชยา เกษารัตน์, ชาญวิทย์ จันทร์อินทร์, บุญอริ ยีหมะ, กรณิภา ศรีวรเดชไพศาล, วิรัตน์ บุญเลิศ และชนกนารถ พูลสวัสดิ์. (2557). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ศदानนท์ วัดธรรม, รัชพงษ์ ชัชวาลย์, กรณิภา ศรีวรเดชไพศาล, บุญิกา จันทร์เกตุ และชนกนารถ พูลสวัสดิ์. (2558). รายงานการวิจัยเรื่อง การสำรวจความพึงพอใจการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะท้อน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ประจำปีงบประมาณ 2558. สงขลา: องค์การบริหารส่วนตำบลสะท้อน.

ศิริลักษณ์ กานตพิชาน, ศदानนท์ วัดธรรม, บุญิกา จันทร์เกตุ, รัชพงษ์ ชัชวาลย์, ไชยา เกษารัตน์, ชาญวิทย์ จันทร์อินทร์, บุญอริ ยีหมะ, กรณิภา ศรีวรเดชไพศาล, วิรัตน์ บุญเลิศ และชนกนารถ พูลสวัสดิ์. (2558). การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2558. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

วีระศักดิ์ เครือเทพ, ศदानนท์ วัดธรรม, บุญิกา จันทร์เกตุ, กรณิภา ศรีวรเดชไพศาล และชนกนารถ พูลสวัสดิ์. (2558). โครงการวิจัยเรื่อง การคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี พ.ศ.2558. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี. (นักวิจัยภาคสนามโซนภาคใต้)

ไชยา เกษารัตน์ และบุญิกา จันทร์เกตุ. (2559). รายงานการวิจัยเรื่อง คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.